

Strasbourg, den 12.12.2023
COM(2023) 630 final

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

om forsvar af demokratiet

DA

DA

1. INDLEDNING

Demokrati, retsstatsprincippet og grundlæggende rettigheder er grundlæggende værdier for Den Europæiske Union¹. De understøtter alle EU's arbejde for at fremme fred, velstand, økonomisk konkurrenceevne, social samhørighed og stabilitet på tværs af kontinentet og i resten af verden². Essensen af demokrati er, at borgerne frit kan give udtryk for deres synspunkter og deltage i det demokratiske liv, vælge deres politiske repræsentanter og få indflydelse på deres fremtid. Borgerne bør kunne danne deres egne meninger i et offentligt rum, hvor de kan give udtryk for forskellige synspunkter, hvor de har ret til at være uenige og til at udskifte regeringer ved valg uden indblanding, hverken udenlandsk eller indenlandsk. Med de mange lokale, regionale, nationale og europæiske valg er EU og dets medlemsstater et af de mest demokratiske områder i verden. Det europæiske demokrati og de rettigheder og friheder, der er forbundet hermed, er kernen i vores åbne og gennemsigtige samfund.

Men demokratiet har også sine udfordringer og fjender. Autoritære regimer betragter det som en trussel, hvad enten det er hos dem selv eller i udlandet. Dette har resulteret i, at nogle af disse regimer bevidst har ført en politik, der underminerer den demokratiske proces i EU. De ønsker at undergrave de demokratiske institutioner, lægge pres på medierne og mindske civilsamfundets råderum. Dette kan spænde fra forsøg på at udnytte samfundsmæssig splittelse og skabe mistillid til og desillusionering over for etablerede institutioner til at svække borgernes og civilsamfundets demokratiske stemme³, anvende informationsmanipulation og desinformation og direkte forvridding af valgkampagner⁴. Den seneste tid har vist, hvor hurtigt de, der ønsker at nære hadet i vores samfund, kan gribe de nye muligheder, og hvor vigtigt det er, at EU tager teten med hensyn til at bekæmpe sådanne ødelæggende kræfter⁵.

Indblanding fra lande uden for EU i vores demokratiske proces, herunder ved brug af stedfortrædere, har fået stigende politisk opmærksomhed, både på nationalt plan og i EU-institutionerne. Kommissionen deler mange af de bekymringer, som Europa-Parlamentet har givet udtryk for⁶, herunder behovet for en koordineret EU-strategi mod udenlandsk indblanding og informationsmanipulation⁷. Frie og retfærdige valg er en hjørnesten i demokratiet, og uafhængige og gennemsigtige valgprocesser er afgørende for et konkurrencebetonet valg miljø for at sikre borgernes tillid til integriteten af valg og valgresultaterne. Der er stadig flere eksempler på sager såsom lovgivere, der bliver hacket forud for valg, skjult lobbyvirksomhed via stedfortrædere, falske undersøgelser brugt til at whitewashe menneskerettighedsproblemer og websteder, der angiveligt er uafhængige medieplatforme, samtidig med at de på skjult vis fremmer politiske indblandingskampagner. Den russiske angrebskrig mod Ukraine, som også er en krig mod demokrati og alle de værdier, som EU står for, har yderligere øget risikoen for indblanding udefra. En nylig Eurobarometerundersøgelse viser, at 81 % af de adspurgte i EU

¹ Artikel 2 i TEU.

² Artikel 8 i TEU, artikel 21 i TEU.

³ Civilsamfundsorganisationer betegnes ofte som ikkestatslige, upartiske og ikkevoldelige nonprofitstrukturer, der samler folk om fælles mål og idealer. De kan arbejde på lokalt, nationalt, regionalt eller internationalt plan, findes i byerne eller på landet og være formelle eller uformelle.

⁴ De vigtigste tendenser, der er observeret, er forsøg på at undergrave tilliden til eller tilknytningen til demokratiske institutioner og repræsentativt demokrati, forsøg på at fjerne demokratiske kontrolmekanismer, destabilisering af valgkampagner, pres på frie medier og civilsamfundets råderum og ulovlig brug af spyware mod demokratiske aktører.

⁵ COM(2023) 772 final.

⁶ Den 1. juni 2023 vedtog Europa-Parlamentet en beslutning om udenlandsk indblanding, herunder spredning af desinformation, i alle demokratiske processer i Den Europæiske Union ([2022/2075 \(INI\)](#)).

⁷ Se: [Commission response to European Parliament resolution on foreign interference in all democratic processes in the EU, including disinformation](#).

mener, at udenlandsk indblanding i vores demokratiske systemer er et alvorligt problem, der skal løses⁸.

EU er i stigende grad ved at indse, at der er behov for at være proaktiv med hensyn til at beskytte demokratiet og styrke retsstatsprincippet samt beskytte de grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder. **Arbejdet med de foranstaltninger, som Kommissionen fremlagde i 2020 i handlingsplanen for europæisk demokrati⁹, er godt i gang** og bidrager til at styrke den demokratiske modstandsdygtighed ved at fremme valgintegritet, beskytte mediefrihed og -pluralisme og styrke bekæmpelsen af desinformation, udenlandsk informationsmanipulation og indblanding. I denne meddelelse redegøres der for, hvordan Kommissionen i tæt samarbejde med den højtstående repræsentant har arbejdet på alle disse fronter gennem central lovgivning og andre politiske initiativer, der styrker samfundets modstandsdygtighed indefra og borgernes direkte deltagelse¹⁰.

Samtidig har EU håndteret de forskellige risici for udenlandsk indblanding på forskellige måder. Dette omfatter håndtering af **risici, der påvirker den økonomiske sikkerhed** som følge af fremkomsten på det indre marked af aktører, der er associeret med tredjelande, som ikke primært er motiveret af markedsmæssige mål. Foranstaltningerne omfatter et forslag til et nyt redskab til at imødegå tredjelandes anvendelse af økonomisk tvang¹¹, regler om screening af udenlandske direkte investeringer, hvor sikkerheden eller den offentlige orden kan være i fare¹², samt foranstaltninger inden for cybersikkerhed¹³, forskningssikkerhed¹⁴ og imødegåelse af hybride trusler¹⁵. Under særligt alvorlige omstændigheder har EU indført restriktive foranstaltninger i henhold til EU's sanktionsordninger¹⁶ for at imødegå trusler mod eller risiko for trusler mod Unionens grundlæggende interesser og målene for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik.

Denne meddelelse introducerer pakken om forsvar af demokratiet, der blev bebudet i talen om Unionens tilstand i 2022. Pakken fokuserer på et lovgivningsforslag, der har til formål at øge gennemsigtigheden og den demokratiske ansvarlighed ved at kaste lys over skjult udenlandsk indflydelse samt at forbedre det indre markeds funktion gennem fælles standarder for interesserepræsentationsaktiviteter, der udføres på vegne af tredjelande. Forslaget er udarbejdet gennem en omfattende offentlig høring og høring af interessenter samt en fuldstændig konsekvensanalyse.

Det kommende valg til Europa-Parlamentet vil være en afgørende test for vores demokratiske processers modstandsdygtighed. Pakken omfatter en målrettet henstilling om at fremme frie, retfærdige og modstandsdygtige valg og beskytte dem mod cyberangreb og andre bestræbelser på at forvride eller manipulere vores demokratiske miljø og valgmiljø.

⁸ [Flash Eurobarometer 528](#) (2023) om medborgerskab og demokrati.

⁹ COM(2020) 790.

¹⁰ COM(2022) 404.

¹¹ COM(2021) 775 final. Målet med dette retlige instrument er at afskrække lande fra at begrænse eller true med at begrænse handel eller investeringer med henblik på at opnå ændringer af EU's politik på områder som klimaændringer, beskatning eller fødevarerikkerhed.

¹² [Forordning 2019/452](#) af 19. marts 2019 om et regelsæt for screening af udenlandske direkte investeringer i Unionen.

¹³ [The Cybersecurity Strategy | Shaping Europe's digital future \(europa.eu\)](#).

¹⁴ [En EU-tilgang til forbedring af den økonomiske sikkerhed \(europa.eu\)](#).

¹⁵ JOIN/2016/018 final, JOIN/2018/16 final. Strategi for EU's sikkerhedsunion 2020. Rådets konklusioner om en ramme for en koordineret EU-reaktion på hybride kampagner (juni 2022).

¹⁶ Se f.eks. de medierelaterede begrænsninger i Rådets forordning (EU) 2022/350 af 1. marts 2022 om ændring af forordning (EU) nr. 833/2014 om restriktive foranstaltninger på baggrund af Ruslands handlinger, der destabiliserer situationen i Ukraine.

Kommissionen samarbejder også med medlemsstaterne om at fremme og beskytte civilsamfundets råderum, hvor et aktivt og uafhængigt civilsamfund og borgerne får de nødvendige forudsætninger og værktøjer til at kunne engagere sig mere. Dette kan bidrage til at gøre vores demokratier mere modstandsdygtige. Det bygger på investeringer, der allerede er foretaget, og anvendelse af nye muligheder for borgerdeltagelse i det offentlige rum, som blev styrket af konferencen om Europas fremtid og opfølgningen heraf¹⁷. I en henstilling beskrives mulighederne for at fremme inddragelse og effektiv deltagelse af borgere og civilsamfundsorganisationer i den offentlige politikudformning

Pakken om forsvar af demokratiet er en del af en række **initiativer, der afspejler en proaktiv tilgang til opretholdelse af EU's værdier**. Siden 2020 har Kommissionen undersøgt situationen i medlemsstaterne i sine årlige rapporter om retsstatssituationen. De initiativer til bekæmpelse af korruption¹⁸ og om etik¹⁹, der blev fremlagt i begyndelsen af 2023, har også til formål at beskytte demokratiet mod de skadelige virkninger af korruption, herunder fra udenlandske aktører. Den nylige fælles meddelelse om bekæmpelse af had²⁰ har til formål at intensivere EU's indsats mod had og fremme et inklusivt, mangfoldigt og demokratisk Europa. Kommissionen har gennemført strategier til bekæmpelse af forskelsbehandling, som også fremmer lige muligheder for inklusiv deltagelse og engagement²¹. I 2022-rapporten om anvendelsen af EU's charter om grundlæggende rettigheder²² var der fokus på det civile rum og dets rolle med hensyn til at beskytte og fremme grundlæggende rettigheder. At sætte mennesker og deres rettigheder i centrum for den digitale omstilling er også centrale principper i EU's tilgang til digitalisering og teknologiske fremskridt²³. Denne tilgang er også kernen i EU's udvidelsespolitik og er retningsgivende for EU's arbejde på verdensplan for at støtte og fremme demokrati og de universelle værdier menneskerettigheder og retsstatsprincippet i overensstemmelse med EU's handlingsplan vedrørende menneskerettigheder og demokrati (2020-2024)²⁴. EU forpligter sig i alle sine tiltag til at samarbejde med organisationer, der respekterer de demokratiske værdier og grundlæggende rettigheder, som er nedfældet i artikel 2 i TEU og i chartret.

¹⁷ Konferencen om Europas fremtid var i sig selv en direkte invitation til debatorienteret demokrati fra EU-institutionerne: en bred og dybtgående høring af borgerne på græsrodsniveau, herunder de meget innovative tilfældigt udvalgte EU-borgerpaneler og konferencens plenarforsamling, som bekræftede borgernes ønske om et aktivt europæisk civilt rum, der kan tilføre merværdi til vores repræsentative demokrati, og som forstærker den mulighed, som civilsamfundet har til at spille en aktiv rolle i vores demokrati. Se også Kommissionens opfølgingsmeddelelse: COM(2022) 404 final.

¹⁸ Meddelelse om bekæmpelse af korruption (JOIN(2023) 12 final), med ledsagende forslag COM(2023) 234, HR(2023) 108 og JOIN(2023) 13.

¹⁹ Meddelelse om forslag til et interinstitutionelt organ for etiske spørgsmål (COM(2023) 311 final).

²⁰ Meddelelse til Europa-Parlamentet og Rådet: Ingen plads til had: et forenet Europa mod had (COM(2023) 772 final).

²¹ Strategien for ligestilling mellem kønnene 2020-2025, EU-handlingsplanen mod racisme 2020-2025, EU's strategiske ramme for romaernes ligestilling, integration og deltagelse 2020-2030, strategien for ligestilling af LGBTIQ-personer og strategien for rettigheder for personer med handicap 2021-2030.

²² Et blomstrende civilt råderum for opretholdelse af de grundlæggende rettigheder i EU (COM(2022) 716 final).

²³ Se [Den europæiske erklæring om digitale rettigheder og principper](#).

²⁴ [EU Action Plan on Human Rights and Democracy \(2020-2024\)](#).

2. SIKRING AF GENNEMSIGTIGHED I DEN UDENLANDSKE INTERESSEREPRÆSENTATION I EU'S DEMOKRATISKE SFÆRE Gennem HARMONISERDE KRAV

EU er åben over for verden og samarbejder aktivt med partnere i hele verden. Gennemsigtige og åbne udvekslinger mellem lande og kulturer og adgang til oplysninger er en del af vores identitet og er til gensidig gavn på alle niveauer. Regeringer, offentlige myndigheder og politiske aktører fra lande uden for EU har mulighed for at fremlægge deres synspunkter og kan forsøge at få disse synspunkter indarbejdet i den demokratiske debat og påvirke politikkerne på forskellige områder. Når de gør det gennem enheder, som repræsenterer deres interesser, kræver denne interesserepræsentation gennemsigtighed og ansvarlighed for at være legitim.

Der er imidlertid en stigende bekymring i EU for, at åbenheden i vores samfund kan udnyttes: **indblanding fra udenlandske regeringer**, der forsøger at manipulere den offentlige mening og forvride den demokratiske debat, udgør en trussel mod EU's demokratier²⁵. Denne risiko er steget på grund af et dynamisk trusselsbillede, og tredjelandes regeringer kan bruge offentlige ressourcer til at gennemføre vidtrækkende og vedvarende påvirkningskampagner²⁶, undertiden skjult, og til at fremme deres politiske og geopolitiske interesser på bekostning af de nationale valginteresser. Der er kun få sammenlignelige data om dette fænomen i EU. Dette resulterer også i begrænset ansvarlighed og tilsyn. Gennemsigtighed og åbenhed i den måde, hvorpå udenlandske interesser repræsenteres, er den bedste måde at beskytte integriteten af vores demokratiske rum og forhindre udenlandsk indblanding på²⁷. Mere generelt er et politisk og institutionelt system baseret på integritet, gennemsigtighed og ansvarlighed i det offentlige liv den bedste garanti mod korruption²⁸, og offentlige organer bør tilstræbe de højeste standarder for gennemsigtighed som en vigtig del af en bredere indsats for at bekæmpe korruption.

Interesserepræsentationsaktiviteter anvendes i stigende grad af tredjelandes regeringer sammen med formelle diplomatiske kanaler og processer²⁹ til at fremme deres politiske mål. Kravene om gennemsigtighed og rapportering i forbindelse med interesserepræsentationsaktiviteter reguleres i øjeblikket på forskellige måder og i forskelligt omfang i medlemsstaterne. Nogle nationale love gør det obligatorisk at registrere sig, mens andre er baseret på selvregulering. Indholdsmæssigt kan reglerne være forskellige, f.eks. med hensyn til de typer af aktiviteter og enheder, der er omfattet af forpligtelser. Da interesserepræsentation i stigende grad er en grænseoverskridende aktivitet, er det nødvendigt med en **EU-reaktion for at forhindre, at der opstår yderligere hindringer på det indre marked** og risikoen for et kludetæppe af lovgivninger. Fragmentering medfører yderligere omkostninger og skaber retsusikkerhed, idet udbydere skal bruge penge på forskellige overholdelsestiltag og tilpasse sig de forskellige krav i de forskellige EU-jurisdiktioner. Uden handling fra EU's side imødegår medlemsstaterne ensidigt de identificerede risici og trusler mod demokratiet³⁰, underminerer det indre marked

²⁵ I [Flash Eurobarometer 522](#) (2023) om demokrati nævnte 43 % af europæerne propaganda og/eller falske eller vildledende oplysninger fra en ikkedemokratisk udenlandsk kilde og skjult udenlandsk indblanding i deres lands politik og økonomi som en af de alvorligste trusler mod demokratiet.

²⁶ Det er vanskeligt at anslå de beløb, som tredjelande reelt har brugt i medlemsstaterne og i hele EU med det formål at gribe ind i de demokratiske processer, på grund af arten af disse aktiviteter, som pr. definition er skjult. Når dette direktiv er gennemført, bør der foreligge en klarere oversigt over de beløb, som tredjelande har brugt på interesserepræsentation i EU.

²⁷ [Flash Eurobarometer 528](#) (2023) om medborgerskab og demokrati.

²⁸ COM(2023) 800 final.

²⁹ OECD (2021), "Lobbying in the 21st Century", som beskriver, hvordan den stigende kompleksitet i de nationale politiske processer og forhandlinger på internationalt plan udviser linjerne mellem lobbyvirksomhed og diplomati.

³⁰ Nogle medlemsstater overvejer at indføre forskellige typer nationale regler. Se SWD(2023) 661.

og gør det lettere for tredjelande at anvende de forskellige regler til deres fordel, når de forsøger at påvirke vores demokratiske proces på en skjult måde.

Kommissionen fremsætter derfor **et forslag til en harmoniseret tilgang til at fjerne hindringer på det indre marked** og indføre gennemsigtighedsværktøjer, der vil sætte EU i stand til at forsvare demokratiet, forblive et åbent samfund og beskytte de grundlæggende rettigheder, navnlig ytringsfriheden og adgangen til information. Det har til formål at sikre et **fælles højt niveau af gennemsigtighed og demokratisk ansvarlighed** i hele EU i forbindelse med lobbykampagner, der leveres som en tjenesteydelse, samt lignende aktiviteter, der udføres af enheder på vegne af et tredjelandets regering, som forsøger at påvirke udviklingen, udformningen eller gennemførelsen af offentlig politik og lovgivning eller offentlige beslutningsprocesser. Som sådan vil det også på mellemlang sigt bidrage til en bedre forståelse af og offentlig bevidsthed om sådanne aktiviteterets omfang, tendenser og aktører. Dette vil gøre det muligt for EU's borgere og offentlige myndigheder at forstå motivationen bag dem og se, hvilke tredjelande der investerer i at påvirke den demokratiske debat og beslutningsprocesserne i EU.

Kommissionens forslag vil **øge integriteten og åbenheden i den offentlige debat** ved at sikre, at når tredjelande forsøger at påvirke EU's demokratiske processer gennem formidlere, sker dette på en gennemsigtig måde. Ytrings- og foreningsfrihed samt akademisk frihed og frihed til videnskabelig forskning er af afgørende betydning for den demokratiske debat og bør ikke påvirkes væsentligt af de begrænsede og forholdsmæssige gennemsigtighedskrav, der er fastsat. Det er op til tjenesteudbyderne at beslutte, hvilke tjenester de ønsker at tilbyde. Finansiering modtaget af civilsamfundsorganisationer eller andre fra et tredjelandets regering, som ikke er relateret til en interesserepræsentationsaktivitet, vil ikke være omfattet af kravene. Forslaget indeholder også omfattende sikkerhedsforanstaltninger for at sikre, at enheder, der er underlagt gennemsigtighedskravene, ikke stigmatiseres eller får konsekvenser alene for det forhold, at de er blevet registreret³¹.

Det foreslåede direktiv³² fokuserer på **interesserepræsentationsaktiviteter**, dvs. aktiviteter, der udføres med henblik på at påvirke demokratiske processer, som er af økonomisk art, og som udføres på vegne af tredjelande. Det vil omfatte alle enheder, der deltager i en aktivitet, der har til formål at påvirke udviklingen, udformningen eller gennemførelsen af politikker eller lovgivning eller offentlige beslutningsprocesser i EU. Dette kunne omfatte lobby- og PR-virksomheder, tænketanke, civilsamfundsorganisationer, private forskningsinstitutter og offentlige forskningsinstitutter, der tilbyder forskningstjenester, samt konsulenter og interne lobbyister, der handler på vegne af tredjelande med henblik på at påvirke det offentlige liv og den demokratiske proces i EU³³. Når dette sker, skal det forhold, at en udenlandsk regering står bag aktiviteten, være tydeligt. Forslaget udelukker specifikt aktiviteter såsom diplomatisk repræsentation eller juridisk repræsentation i en retssag³⁴.

Direktivet vil finde anvendelse på en retfærdig og ikkediskriminerende måde med minimale administrative formaliteter. Det vil indføre **obligatoriske, men begrænsede og forholdsmæssige registreringskrav** for de enheder, der er omfattet af dets

³¹ Det foreslåede direktiv vil omfatte alle interesserepræsentationsaktiviteter på vegne af tredjelande, uanset hvilken enhed der er involveret. Optagelse i registret bør derfor ikke resultere i negativ stempling eller spørgsmål om den pågældende enheds troværdighed eller legitimitet, hvilket i væsentlig grad mindsker risikoen for stigmatisering.

³² COM(2023) 637.

³³ Selv om udbud af medietjenester ikke falder ind under anvendelsesområdet for det foreslåede direktiv, vil interesserepræsentationsaktiviteter, der udføres på vegne af enheder i tredjelande af medietjenesteudbydere, være omfattet.

³⁴ Dette berører ikke restriktive foranstaltninger, der er indført i henhold til en EU-sanktionsordning.

anvendelsesområde. Medlemsstaterne vil blive bedt om at oprette eller tilpasse eksisterende nationale registre for at sikre gennemsigtighed i interesserepræsentationsaktiviteter. Sådanne registre bør have enkle og klare adgangskrav for at lette registrering og håndhævelse. **For at begrænse den administrative byrde** vil medlemsstaterne blive opfordret til at sikre, at enheder, der skal registreres, kan videreanvende data, der allerede er indgivet i andre nationale registre (engangsprincippet), hvor det er muligt. Oplysninger om de registreringsforpligtelser og -formaliteter, der er fastsat i dette direktiv, bør være tilgængelige via den fælles digitale portal³⁵, som opretter en kvikskranke, der giver virksomheder og borgere oplysninger om regler og procedurer i det indre marked³⁶. De vigtigste elementer i de registrerede data vil være offentligt tilgængelige, hvilket giver mulighed for **gennemsigtighed og øget offentlig kontrol** i fuld overensstemmelse med EU's databeskyttelsesregler³⁷.

I overensstemmelse med Domstolens retspraksis³⁸ og retningslinjer fra Europarådets Venedigkommission³⁹ vil direktivet også omfatte **sikkerhedsforanstaltninger** med henblik på at undgå, at registreringskrav misbruges til at begrænse grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder, såsom ytrings- eller foreningsfrihed, akademisk eller kunstnerisk frihed, eller til uretmæssigt at begrænse civilsamfundets råderum. For det første vil **uafhængige tilsynsmyndigheder** kun have beføjelse til at anmode om begrænset adgang til registrerede oplysninger i behørigt begrundede tilfælde og på en forholdsmæssig måde. Tilsynsmyndigheden bør have klart definerede og afgrænsede beføjelser og bør være kompetent med hensyn til tilsyns- og håndhævelsesaktiviteter, herunder for at sikre, at registreringen ikke får negative konsekvenser. For det andet bør der være **forholdsmæssige administrative bøder for manglende overholdelse, som er underlagt domstolskontrol og effektive retsmidler**, for at undgå potentielle afdæmpende virkninger. Forslaget vil også skabe en samarbejdsramme for udveksling af oplysninger mellem tilsynsmyndigheder.

Fuld harmonisering på områder, der falder ind under det foreslåede direktivs anvendelsesområde, vil forhindre medlemsstaterne i at opretholde eller indføre yderligere krav inden for rammerne af de harmoniserede regler. Dette vil yderligere begrænse risikoen for divergerende og potentielt uforholdsmæssige og undertrykkende nationale regler og praksis⁴⁰. Samtidig vil medlemsstaterne i overensstemmelse med nærhedsprincippet fortsat frit kunne fastsætte regler for områder, der ikke er omfattet af direktivet, f.eks. regler om kontakter mellem deres embedsmænd og interesserepræsentanter.

Dette forslag vil være et vigtigt første skridt i bekæmpelsen af udenlandsk indblanding baseret på en ramme, der vil harmonisere gennemsigtighedskravene i det indre marked og give et overblik over tredjelandes interesser, som er repræsenteret i EU. Det er en målrettet og

³⁵ Oprettet i henhold til forordning (EU) 2018/1724.

³⁶ For yderligere at begrænse den administrative byrde bør det administrative samarbejde og udvekslingen af oplysninger mellem de nationale myndigheder samt tilsynsmyndighederne og Kommissionen finde sted via informationssystemet for det indre marked (IMI), der er oprettet ved forordning (EU) nr. 1024/2012, med henblik på administrativt samarbejde mellem EU-landenes kompetente myndigheder på politikområder vedrørende det indre marked. En målrettet revision af denne forordning er også en del af denne pakke.

³⁷ Registrerede enheder kan anmode om, at alle eller en del af de fremlagte oplysninger ikke gøres offentligt tilgængelige, hvis der er tungtvejende interesser, der berettiger hemmeligholdelse, herunder hensyn til grundlæggende rettigheder, hvis offentliggørelse af sådanne oplysninger f.eks. ville bringe enheden eller dens ansatte eller partnersammenslutninger i fare.

³⁸ Domstolens dom af 18. juni 2020, Kommissionen mod Ungarn (Foreningers gennemsigtighed), C-78/18, EU:C:2020:476.

³⁹ Venedigkommissionens rapport om finansiering af foreninger CDL-AD(2019)002.

⁴⁰ Medlemsstaterne vil f.eks. ikke kunne kræve, at enheder, der er omfattet af initiativets anvendelsesområde, registrerer sig "som en organisation, der modtager støtte fra udlandet" eller på deres websted og i deres publikationer og andet pressemateriale angiver oplysninger om, at de er organisationer, der modtager støtte fra udlandet.

forholdsmæssig reaktion på de aktuelle bekymringer. Gennemførelsen heraf og navnlig effektiviteten og proportionaliteten af reglerne vil skulle overvåges, og der skal foretages en rettidig vurdering af, om der er behov for revisioner eller yderligere skridt, herunder med hensyn til interventionsområdet⁴¹ og muligheden for at oprette en portal på EU-plan, der forbinder nationale registre. Sideløbende hermed vil Kommissionen fortsat overvåge og støtte reformer i medlemsstaterne for at sikre gennemsigtighed i lobbyvirksomhed. I rapporterne om retsstatssituationen anerkendes dette som et centralt element, når det drejer sig om at fremme integritet, gennemsigtighed og ansvarlighed i det offentlige liv⁴². Kommissionen vil også afholde regelmæssige møder i interessentgrupper for at gøre status med hensyn til anvendelsen af reglerne.

På EU-plan dækker **EU's åbenhedsregister**⁴³ aktiviteter, der udføres af interesserepræsentanter med det formål at påvirke udformningen eller gennemførelsen af politikker eller lovgivning eller EU-institutionernes beslutningsprocesser. Borgere og interessegrupper kan bruge det til at se på interesserepræsentanters potentielle indflydelse på beslutningstagerne og dermed fremme etisk og gennemsigtig interesserepræsentation. Det suppleres af en **adfærdskodeks** samt af interne gennemsigtighedsforanstaltninger i EU-institutionerne vedrørende møder og andre interaktioner med lobbyister⁴⁴. Selv om det har et andet anvendelsesområde end det foreslåede direktiv⁴⁵, dækker EU's åbenhedsregister allerede aktiviteter, som omfatter udenlandsk indflydelse, når de udføres af udenlandske enheder uden diplomatisk status eller andre enheder, der udøver lobbyvirksomhed rettet mod EU-institutionerne på vegne af tredjelande⁴⁶. Når resultatet af drøftelserne mellem Europa-Parlamentet og Rådet om det foreslåede direktiv er klart, vil Kommissionen overveje, hvordan spørgsmål som dobbeltregistrering bedst kan løses, og om der skal udvikles mulige forbindelser mellem nationale registre i henhold til direktivet og åbenhedsregistret.

Det foreslåede direktiv vil supplere de regler, der gælder for digitale tjenester i henhold til forordningen om digitale tjenester og for udbydere af reklametjenester og udgivere i henhold til forslaget om politisk reklame, som begge har et andet anvendelsesområde⁴⁷. De suppleres også af konkrete forebyggende foranstaltninger, der foreslås i det europæiske forskningsrum for at skabe bevidsthed om udenlandsk indblanding og opbygge modstandsdygtighed i hele sektoren på grundlag af **værktøjskassen til bekæmpelse af udenlandsk indblanding inden for forskning og innovation**⁴⁸. Det er også i overensstemmelse med standarder på

⁴¹ Det anslås, at en udvidelse af anvendelsesområdet for dette forslag til at omfatte al interesserepræsentation på vegne af en enhed vil påvirke 3,5 mio. enheder.

⁴² Kommissionen rettede henstillinger på dette område til en række medlemsstater i sine årlige rapporter om retsstatssituationen i 2022 og 2023.

⁴³ Interinstitutionel aftale af 20. maj 2021 mellem Europa-Parlamentet, Rådet for Den Europæiske Union og Europa-Kommissionen om et obligatorisk åbenhedsregister.

⁴⁴ [Åbenhedsregister \(europa.eu\)](https://european-council.europa.eu/media/e3000000/1/press/1622222/1622222_en.pdf).

⁴⁵ Åbenhedsregistret er et generelt lobbyregister, der dækker interesserepræsentationsaktiviteter rettet mod EU-institutionerne. Der skelnes ikke mellem interesserepræsentation på vegne af tredjelande. Registret finder ikke anvendelse på lobbyvirksomhed rettet mod offentlige myndigheder i medlemsstaterne. Dets juridiske struktur er også anderledes: I modsætning til de obligatoriske nationale registre, der er omhandlet i forslaget, er åbenhedsregistret generelt frivilligt, selv om EU-institutionerne kræver forudgående registrering for visse typer aktiviteter.

⁴⁶ Dette vil omfatte advokatfirmaer, professionelle konsulentfirmaer eller selvstændige lobbyister, der ansættes af tredjelandes regeringer eller offentlige myndigheder til at udøve lobbyvirksomhed over for EU-institutionerne, samt enheder såsom udenlandske agenturer, investeringsfonde og offentlig-private strukturer uden diplomatisk status. Disse aktører forventes at registrere sig og fremlægge oplysninger om deres aktiviteter og, hvis der er tale om formidlere, angive deres kunder i registret samt de årlige beløb, de anslår genereres af aktiviteterne.

⁴⁷ Jf. afsnit 3.1 nedenfor.

⁴⁸ Arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene, "Tackling R&I Foreign Interference" (SWD(2022) 12).

internationalt plan⁴⁹. Kommissionen vil også støtte foranstaltninger såsom **udveksling af bedste praksis** med hensyn til at informere borgerne, opbygge modstandsdygtighed og aktivt engagere sig i spørgsmålet om indblanding i den europæiske demokratiske sfære, herunder uddannelse, mediekendskab, bevidstgørelse og kritisk tænkning. Kommissionen har også iværksat en række foranstaltninger⁵⁰ til støtte for medlemsstaternes forvaltninger, der forbereder reformer, foregriber fremtidige tendenser og styrker det administrative samarbejde, som støtter demokratiets strukturer. Der er også støtte til bestræbelser på nationalt plan for yderligere reformer, der styrker de demokratiske strukturer og processer⁵¹.

Med dette forslag søger Kommissionen at bidrage til at fastsætte standarder, ikke kun i EU, men også på globalt plan, for, hvordan skjult udenlandsk indflydelse håndteres på en sammenhængende, afbalanceret og forholdsmæssig måde, der fuldt ud respekterer de grundlæggende rettigheder. Ved at fokusere på gennemsigtighed og demokratisk ansvarlighed og ved at indføre målrettede regler ledsaget af stærke garantier skaber tilgangen en balance mellem udøvelsen af grundlæggende rettigheder og offentlighedens interesse.

Der er på globalt plan en stadig bedre forståelse for fænomenet udenlandsk indblanding og anerkendelse af behovet for at sætte ind over for det. Nogle lande uden for EU — såsom Australien, USA, Canada og Det Forenede Kongerige — har indført eller er ved at udarbejde rammer for regulering af udenlandske regeringers indflydelse ved hjælp af specifikke krav til offentliggørelse og registrering af lobbyvirksomhed på vegne af udenlandske regeringer.

Andre har vedtaget **love om "udenlandske agenter"**, som går videre end gennemsigtighedskrav og er blevet vurderet at være i strid med de grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder. Formålet med sådanne love har været at begrænse civilsamfundets råderum ved at stigmatisere og intimidere visse civilsamfundsorganisationer og menneskerettighedsforkæmpere — som ofte er afhængige af finansiering fra udlandet, herunder fra EU — og begrænse deres aktiviteter. F.eks. giver den russiske lov om "udenlandske agenter" myndighederne beføjelse til at hindre uafhængige civilsamfundsorganisationers arbejde gennem indgribende inspektioner, direkte tilsyn med programmer og arrangementer og truslen om at opløse og indlede straffesager mod organisationer, der ikke overholder reglerne, og deres medlemmer — selv når udenlandsk støtte er fuldt ud gennemsigtig. Betegnelsen "udenlandsk agent" i henhold til sådanne love undergraver en organisations finansielle stabilitet på grund af de store bøder, der pålægges dem, der ikke overholder dens regler. Det skader også dets troværdighed, da den giver associationer til spionage, hvilket igen kan tilskynde til vold mod medlemmer af de berørte civilsamfundsorganisationer online og offline. Sådanne love om "udenlandske agenter" er dybt udemokratiske og har vist sig at være i strid med internationale love og standarder⁵².

⁴⁹ Navnlig principperne for gennemsigtighed og integritet i lobbyvirksomhed udarbejdet af Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling (OECD, 2009) og Europarådets henstilling om retlig regulering af lobbyvirksomhed i forbindelse med offentlig beslutningstagning (CM/Rec (2017) 2 af 22.3.2017).

⁵⁰ COM(2023) 667 final, [Styrkelse af det europæiske administrative rum \(ComPAct\)](#).

⁵¹ Instrumentet for teknisk støtte / [Strukturreformstøtte \(europa.eu\)](#).

⁵² I juni 2022 afsagde Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol en dom i sagen [Ecodefence m.fl. mod Rusland](#), hvori domstolen fastslog, at loven krænkede forsamlings- og foreningsfriheden, der er garanteret i den europæiske menneskerettighedskonvention. Venedigkommissionen har også afgivet relaterede udtalelser: <https://www.venice.coe.int/webforms/events/?id=3271>. FN's højkommisær for menneskerettigheder og Menneskerettighedsrådets særlige procedurer har også ved flere lejligheder givet udtryk for lignende bekymring over lovgivningen og opfordret Rusland til at standse chikanen, kriminaliseringen og fængslingen af menneskerettighedsforkæmpere, tvungen opløsning af menneskerettighedsorganisationer og de alvorlige begrænsninger af ytringsfriheden, retten til frit at deltage i fredelige forsamlinger og foreningsfriheden. EU og dets delegationer har også på det kraftigste fordømt

Ikke alle former for udenlandsk indblanding er forbundet med statslige aktører. Nogle **ikkestatslige enheder** kan også anvende lignende taktikker til at fremme handlinger, der direkte strider mod EU's værdier, f.eks. med det formål at forstærke polarisering og tilskynde til had. Dette gælder især online, hvilket for nylig har vist sig i en eksplosion af voldeligt ekstremistisk, hadefuldt og splittende indhold.

Kommissionen opfordrer kraftigt medlemsstaterne til fortsat at være årvågne og udveksle oplysninger med hinanden og på EU-plan om sådanne ikkestatslige enheder, selv om de ikke er forbundet med eller afhængige af en udenlandsk regering. I overensstemmelse hermed omfatter Kommissionens **foreslåede omarbejdning af finansforordningen** en ny grund til udelukkelse fra EU-finansiering for "tilskyndelse til forskelsbehandling, had eller vold". Den nye grund vil finde anvendelse på midler, der udbetales under direkte og indirekte forvaltning, selv om der ikke foreligger en endelig dom på nationalt plan. Desuden er Kommissionen i færd med at iværksætte interne **oplysningsforanstaltninger** og udvikle interne arbejdsmetoder for at sikre øget **kontrol med udvælgelsen af projekter**⁵³.

3 VIDEREFØRELSE AF HANDLINGSPLANEN FOR EUROPÆISK DEMOKRATI

Den europæiske handlingsplan for europæisk demokrati, som blev vedtaget i december 2020, har til formål at styrke de europæiske demokratiers modstandsdygtighed og beskriver de vigtigste tiltag, der skal til for at tage fat på de områder, hvor vores systemer og borgere er mest sårbare. Disse tiltag har til formål at beskytte valgenes integritet bedre, beskytte mediefriheden og mediepluralismen og bekæmpe desinformation⁵⁴. Handlingsplanen anerkendte også, at et sundt demokrati afhænger af meningsfuld og inklusiv borgerinddragelse og et aktivt civilsamfund, ikke kun når der er valg, men løbende, og at engagerede og velinformede borgere med tilstrækkelig indflydelse og et dynamisk civilsamfund er den bedste garanti for vores demokratiers modstandsdygtighed, herunder modstandsdygtighed over for udenlandsk indblanding.

Dette afsnit gør status over gennemførelsen af tiltagene under handlingsplanen for europæisk demokrati⁵⁵ og fremhæver områder, hvor EU kan være proaktiv over for eksisterende og skiftende udfordringer.

3.1 Beskyttelse af valgintegritet og fremme af demokratisk deltagelse forud for og efter valget til Europa-Parlamentet i 2024

Frie og retfærdige valg er kernen i vores demokrati. Hvis der ikke tages hånd om risici for valgprocessen, kan de både forvride selve processen og underminere borgernes tillid til valgenes retfærdighed og integritet.

Sammen med denne meddelelse fremsætter Kommissionen en **henstilling om inkluderende og robuste valgprocesser i Den Europæiske Union og en mere synlig europæisk dimension og en mere effektiv gennemførelse af valget til Europa-Parlamentet**⁵⁶. Den er rettet til medlemsstaterne, europæiske og nationale politiske partier, fonde og kampagneorganisationer

denne lov, se: [Rusland: erklæring fra den højtstående repræsentant på EU's vegne i anledning af 10-året for indførelsen af loven om udenlandske agenter, juli 2022](#).

⁵³ Se femte statusrapport om gennemførelsen af strategien for EU's sikkerhedsunion (COM(2022) 745 af 13.12.2022).

⁵⁴ Dette omfatter også udenlandsk informationsmanipulation og indblanding.

⁵⁵ Se også bilaget, som indeholder en detaljeret oversigt og flere oplysninger.

⁵⁶ C(2023) 8626.

i forbindelse med forberedelsen af valg generelt og med hensyn til det kommende valg til Europa-Parlamentet i særdeleshed. Den har til formål at fremme høje demokratiske standarder for valg i EU og støtte en høj valgdeltagelse, inklusiv deltagelse, let og lige udøvelse af valgtrettigheder og robuste valgprocesser. Med henblik herpå indeholder den specifikke anbefalinger til **støtte for valgdeltagelsen og inkluderende deltagelse** med særligt fokus på ligestilling mellem kønnene og imødekommen af specifikke gruppers behov⁵⁷.

Der er et konstant behov for at øge **cybersikkerheden i forbindelse med valgteknologi**. Henstillingen indeholder specifikke forslag med henblik på at garantere sikkerheden, integriteten og modstandsdygtigheden i forbindelse med valg og valgrelaterede enheder og infrastruktur i lyset af de krav, der er fastsat i det reviderede direktiv om sikkerhed i net- og informationssystemer⁵⁸ og direktivet om kritiske enheders modstandsdygtighed⁵⁹. På grundlag af de første erfaringer fra 2019⁶⁰ blev der gennemført en ny skrivebordsøvelse den 21. november 2023 med deltagelse af Kommissionen, Europa-Parlamentet, EU's Agentur for Cybersikkerhed og medlemsstaterne. NIS-samarbejdsgruppen bør også fortsætte revisionen af kompendiet om cybersikkerhed i forbindelse med valgteknologi for at sikre, at den holder trit med udviklingen i trusselsbilledet.

Ud over den direkte risiko for valginfrastrukturen udgør udenlandske statslige aktørers forsætlige og koordinerede manipulation af informationsmiljøet ligeledes en trussel mod demokratiet og sikkerheden. Der er talrige rapporter om en storstilet koordineret indsats, der kombinerer forskellige taktikker, teknikker og procedurer, såsom brugen af falske konti på sociale medier til at "like", kommentere eller dele oplysninger for kunstigt at øge dens synlighed, spredning af desinformation, herunder gennem manipuleret audiovisuelt indhold såsom deepfakes⁶¹, eller uigennemsigtig målretning af kommunikation mod vælgere for at påvirke dem og manipulere resultatet af valg. Desuden kan informationsmanipulation finde sted i forbindelse med aktiviteter på andre områder såsom cybertrusler i forbindelse med "hack and leak"-operationer. Med henblik herpå og på grundlag af Eurobarometerdata indeholder henstillingen en række foranstaltninger til **beskyttelse af valgrelaterede oplysninger mod manipulation og desinformation**⁶².

En fri og retfærdig demokratisk debat bygger på lovlighed og fair play. De offentlige myndigheder kan under visse omstændigheder anvende **overvågningsværktøjer** af hensyn til den nationale sikkerhed, men brugen af spyware til at opnå politiske fordele er noget helt andet.

⁵⁷ Henstillingen tager hensyn til specifikke grupper, herunder personer med handicap, yngre vælgere og mobile borgere og dem, der er sårbare over for marginalisering. Som bebudet i strategien for rettigheder for personer med handicap 2021-2030 (COM(2021) 101 af 3.3.2021) har Kommissionen desuden udarbejdet en [vejledning i god valgpraksis vedrørende deltagelse af borgere med handicap](#).

⁵⁸ Direktiv (EU) 2022/2555 af 14. december 2022 om foranstaltninger til sikring af et højt fælles cybersikkerhedsniveau i hele Unionen

⁵⁹ Direktiv (EU) 2022/2557 af 14. december 2022 om kritiske enheders modstandsdygtighed.

⁶⁰ En første EU-skrivebordsøvelse blev afholdt i april 2019 for at teste, hvor effektive medlemsstaterne og EU's beredskabspraksis og kriseplaner var, og for at identificere metoder til at forebygge, opdage og afbøde cybersikkerhedshændelser, der kan påvirke valget til Europa-Parlamentet.

⁶¹ Ved deepfakes forstås billeder, lyd- eller videoindhold, der genereres eller manipuleres af systemer med kunstig intelligens, som i væsentlig grad ligner eksisterende personer, steder eller begivenheder, og som fejlagtigt vil fremstå ægte. Forslaget til retsakt om kunstig intelligens — COM(2021) 206 — vil sikre mærkning af AI-indhold og offentliggørelse af dets oprindelse.

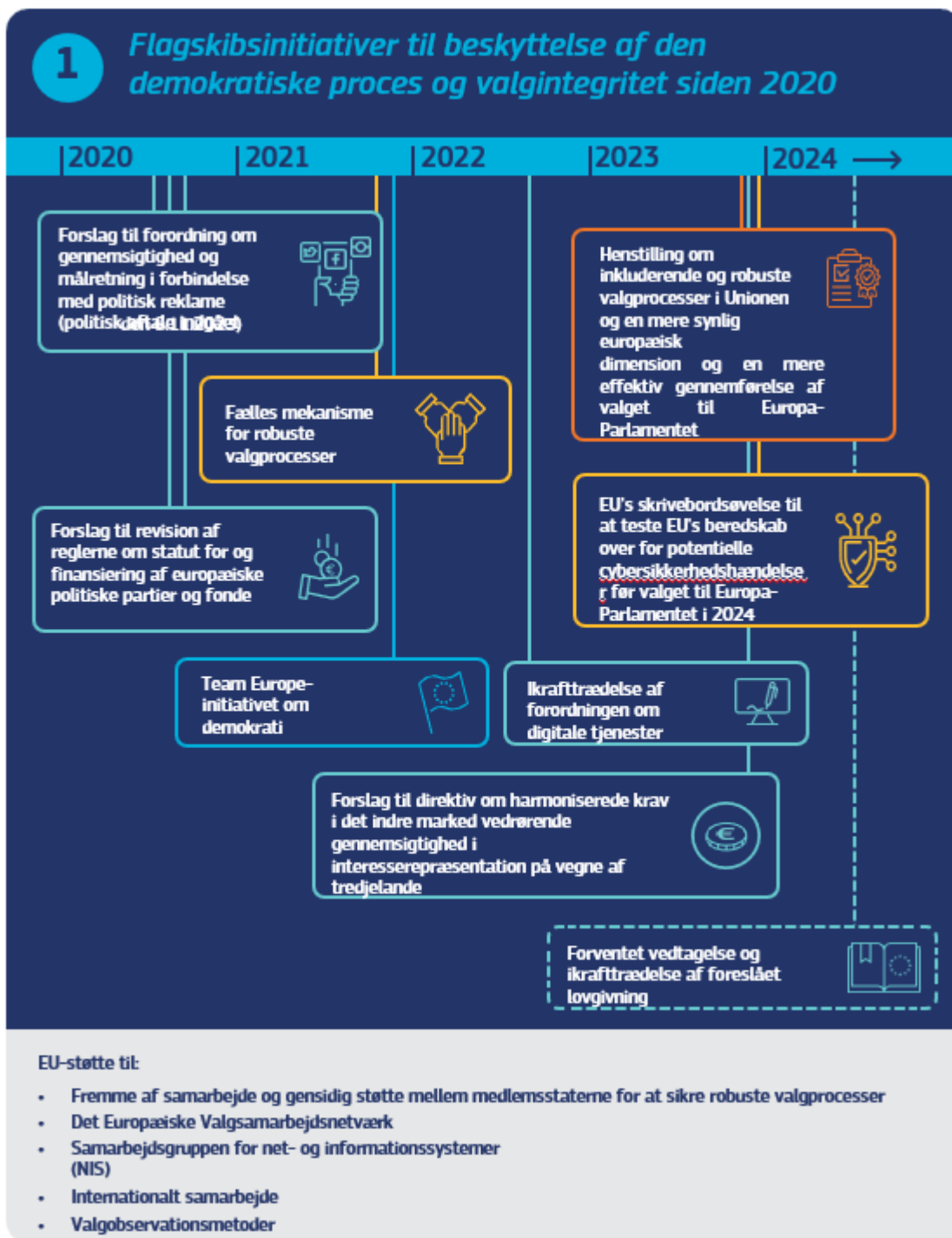
⁶² I en Eurobarometerundersøgelse, hvor respondenterne blev bedt om at vurdere de vigtigste aspekter af frie og retfærdige valgkampagner, omhandlede de hyppigste svar i) debatter og kampagner uden hadefuld tale, manipulation og løgne, ii) behovet for, at kandidater og politiske partier har lige muligheder for at få adgang til medierne, og iii) at vælgerne ved, hvem der finansierer kandidater og politiske partier. Jf. Flash Eurobarometer 522 (2023) om demokrati og Flash Eurobarometer 528 (2023) om medborgerskab og demokrati.

I henstillingen understreges det, at overvågningsværktøjer aldrig bør anvendes til at blande sig i den demokratiske debat, og at anvendelse af sådanne værktøjer til at nå ud til politiske aktører og journalister for at opnå en politisk fordel er uacceptabelt. Kommissionen har altid gjort det klart, at begrebet national sikkerhed bør fortolkes i overensstemmelse med kriterierne i EU's retspraksis. Landekapitlerne i rapporten om retsstatssituationen dækker dette spørgsmål for så vidt angår den institutionelle kontrol og balance. Der er også solide sikkerhedsforanstaltninger mod brug af spyware mod medier, journalister og deres familier i forslaget til en europæisk retsakt om mediefrihed⁶³. Europa-Parlamentet har startet en vigtig del af arbejdet med spyware sammen med et undersøgelsesudvalg, der skal undersøge anvendelsen af Pegasus og tilsvarende overvågningsspyware (PEGA-udvalget). I sin beslutning fra juni 2023 fordømte Parlamentet på det kraftigste den ulovlige brug af spyware og opfordrede til handling på både nationalt plan og EU-plan⁶⁴. Kommissionen er i færd med at udarbejde et ikkelovgivningsmæssigt initiativ, der præciserer grænserne og samspillet mellem EU-retten⁶⁵, navnlig EU-retten om databeskyttelse og privatlivets fred, og den nationale sikkerhed.

⁶³ COM(2022) 457 final.

⁶⁴ [P9_TA\(2023\)0244](#) Undersøgelse af brugen af Pegasus og lignende overvågningsspyware (Henstilling).

⁶⁵ Se: [Kommissionens svar på Europa-Parlamentets henstilling efter undersøgelsen af påståede overtrædelser og fejl og forsømmelser i anvendelsen af EU-retten i forbindelse med anvendelsen af Pegasus og tilsvarende overvågningsspyware.](#)

Andre henstillinger omfatter politiske partiers brug af kampagnetilsagn og adfærdskodekser for at tilskynde til **valgintegritet og retfærdige kampagner**, tiltag til at sikre **gennemsigtighed i forbindelse med politisk reklame** og fremme af **valgobservation** som et effektivt middel til at tilskynde borgerne til aktivt at engagere sig i valgprocessen og forbedre offentlighedens tillid til valg. Den berører også finansieringen af politiske partier og fonde med henblik på at begrænse enhver risiko for skjult udenlandsk indflydelse, herunder gennem skjulte donationer, for at forvirke de lige konkurrencevilkår i valgprocessen.

Henstillingen bygger på de afgørende skridt, som Kommissionen har taget siden 2020 for at lukke identificerede smuthuller og sikre, at borgerne kan træffe deres egne afgørelser og gå til

valg i et offentligt rum, hvor en mangfoldighed af synspunkter kan komme til udtryk uden indblanding, hvad enten de er indenlandske eller udenlandske.

Med hensyn til det digitale område fastsætter reglerne i **forordningen om digitale tjenester**⁶⁶ onlineplatformes og søgemaskiners ansvar med hensyn til at håndtere de risici, der er forbundet med samfundsdebatten og valgprocesser som følge af deres tjenesters funktion, udformning eller brug, herunder gennem desinformation, ikkeautentisk brug eller taktikker, der involverer kunstigt genereret indhold. Reglerne giver også større gennemsigtighed og hjælper folk med at træffe informerede beslutninger om de oplysninger, de ser online. Desuden vil **forordningen om gennemsigtighed og målretning i forbindelse med politisk reklame**⁶⁷ give mulighed for bedre offentlig kontrol og ansvarlighed i forbindelse med politiske reklametjenester, herunder gennem et europæisk offentligt register over politiske onlinereklamer, og indføre strengere betingelser for anvendelsen af personoplysninger til målretning og levering af politiske annoncer. For at imødegå risikoen for udenlandsk indblanding vil den også forbyde sponsorering af politisk reklame fra aktører uden for EU tre måneder før valg eller folkeafstemninger. De europæiske politiske partiers og politiske gruppers rolle i valg til Europa-Parlamentet anerkendes også. I 2021 foreslog Kommissionen også en **revision af reglerne om statut for og finansiering af europæiske politiske partier og fonde**⁶⁸. Forslaget har til formål at give de europæiske politiske partier flere muligheder for at udfylde deres rolle med hensyn til at opbygge og fremme et ægte europæisk politisk rum og samtidig beskytte deres handlinger mod udenlandsk indblanding. Håndhævelsen af disse regler er en toprioritet for Kommissionen. Med hensyn til forordningen om digitale tjenester fører Kommissionen tilsyn med og håndhæver meget store onlineplatformes og søgemaskiners anvendelse af reglerne.

Selv om tilrettelæggelsen af nationale valg henhører under medlemsstaternes kompetence, bygger det på internationale standarder og reguleres af denne bredere EU-retlige ramme. Styrket **gensidig støtte og samarbejde mellem medlemsstaterne** er nu veletableret og bygget op omkring arbejdet i organer såsom Det Europæiske Valgsamarbejdsnetværk, der også trækker på EU's strukturer til at fremme informationssikkerhed og bekæmpe desinformation. Som forberedelse til valget til Europa-Parlamentet afholdt Kommissionen i **oktober 2023 et arrangement på højt plan om valg** med deltagelse af medlemsstaterne, EU-institutionerne, NGO'er og den akademiske verden for at udvikle idéer til støtte for valgdeltagelsen, valgsystemernes modstandsdygtighed og retfærdige og inklusive valg i hele Unionen.

I januar 2022 blev der lanceret en **fælles mekanisme for robuste valgprocesser** med det formål at opbygge kapacitet i medlemsstaterne til at håndtere risici i forbindelse med valg gennem udveksling af eksperter, navnlig vedrørende desinformation og cyberrelaterede trusler. Mekanismen er også blevet anvendt til at støtte udarbejdelsen af kompendiet over e-afstemningspraksis og anden IKT-praksis⁶⁹ ud over målrettede udvekslinger om, hvordan man sikrer ligebehandling og afbalanceret mediedækning under valg. Udvekslinger mellem nationale parlamenter kan også være en værdifuld måde at udveksle erfaringer på, og Kommissionen vil støtte sådanne udvekslinger.

⁶⁶ [EUR-Lex — 32022R2065 — DA — EUR-Lex \(europa.eu\)](#).

⁶⁷ COM(2021) 731 final. Der blev indgået en foreløbig aftale mellem Europa-Parlamentet og Rådet den 6. november 2023. Den formelle vedtagelse forventes at finde sted i begyndelsen af 2024. Selv om alle regler vil finde anvendelse 18 måneder efter ikrafttrædelsen, vil bestemmelser såsom bestemmelsen om ikkeforskelsbehandling og definitionerne finde anvendelse umiddelbart forud for valget til Europa-Parlamentet.

⁶⁸ COM(2021) 734 final.

⁶⁹ [Kompendium over e-afstemningspraksis og anden IKT-praksis](#).

EU har i de seneste år forbedret sin eksterne **valgobservationsmetode**, herunder gennem fælles retningslinjer baseret på internationale standarder, der konsoliderer Unionens kapacitet til at tackle anvendelsen af nye teknologier i valgprocessen. God praksis drøftes regelmæssigt i Det Europæiske Valgsamarbejdsnetværk og i forbindelse med erklæringen om principper for international valgobservation.

EU står ikke alene. Under handlingsplanen for europæisk demokrati har Kommissionen fortsat sine bestræbelser på at **bidrage til at opbygge modstandsdygtighed i tredjelande** med henblik på bedre at udstyre samfund og offentlige myndigheder med midler til at reagere på fælles eksterne trusler mod den demokratiske proces. En sådan indsats er en prioritet i EU's udvidelsespolitik⁷⁰. EU fremmer også det **internationale samarbejde** om valgsørgsmål mellem EU-netværk, partnerlande og internationale organisationer såsom Europarådet, UNESCO og OSCE⁷¹. Tjenesten for EU's Optræden Udadtil gennemfører valgobservationsmissioner i tæt samarbejde med andre internationale og regionale observationsorganisationer. Den supplerer disse aktiviteter med målrettet støtte til regeringer, civilsamfundet og uafhængige medier for at bidrage til at opbygge modstandsdygtighed over for og forebygge, afværge og reagere på udenlandsk informationsmanipulation og indblanding, herunder gennem indsigt i, hvordan det er blevet anvendt i valgsammenhænge. EU's indsats har også omfattet deltagelse i de to topmøder om demokrati⁷² og finansiel støtte til kapacitetsopbygning og valgreformer, herunder i landene i EU's umiddelbare naboskabsområde⁷³.

3.2 Styrkelse af mediefrihed og -pluralisme

Ruslands angrebskrig mod Ukraine har også på dramatisk vis tydeliggjort den afgørende rolle, som journalister spiller med hensyn til at informere borgerne om realiteterne på stedet. De russiske myndigheder har foretaget en systematisk undertrykkelse og censur af de uafhængige medier, som fortsat er afgørende for at bekæmpe propaganda.

Ifølge handlingsplanen for europæisk demokrati er EU's bestræbelser på at beskytte mediefriheden og bekæmpe desinformation to sider af samme sag. Som led i denne vision foreslog Kommissionen nye vigtige initiativer for at **forbedre journalisters sikkerhed**⁷⁴ og beskytte journalister og menneskerettighedsforkæmpere og andre mod **strategiske retssager mod offentligt engagement (SLAPP)**⁷⁵. Direktivet om bekæmpelse af SLAPP indfører et system med effektive retssikkerhedsgarantier for grænseoverskridende SLAPP-sager, som

⁷⁰ I EU's reviderede udvidelsesmetode er fremskridt med reformer vedrørende opretholdelse af grundlæggende værdier såsom demokrati, menneskerettigheder og retsstatsprincippet afgørende for at fastlægge det overordnede tempo i tiltrædelsesprocessen.

⁷¹ EU har finansieret valgbistandsprojekter til en værdi af over 380 mio. EUR i løbet af de seneste ti år. Disse landeforanstaltninger støttes af globale demokratiprogrammer, herunder Team Europe Democracy Initiative (TED), der blev lanceret i december 2021, og som koordinerer EU's og medlemsstaternes indsats. Programmet "Women and Youth for Democracy Initiative" støtter aktivt medborgerskab og politisk deltagelse i hele verden, navnlig på områder som valgobservation og demokratiske reformer.

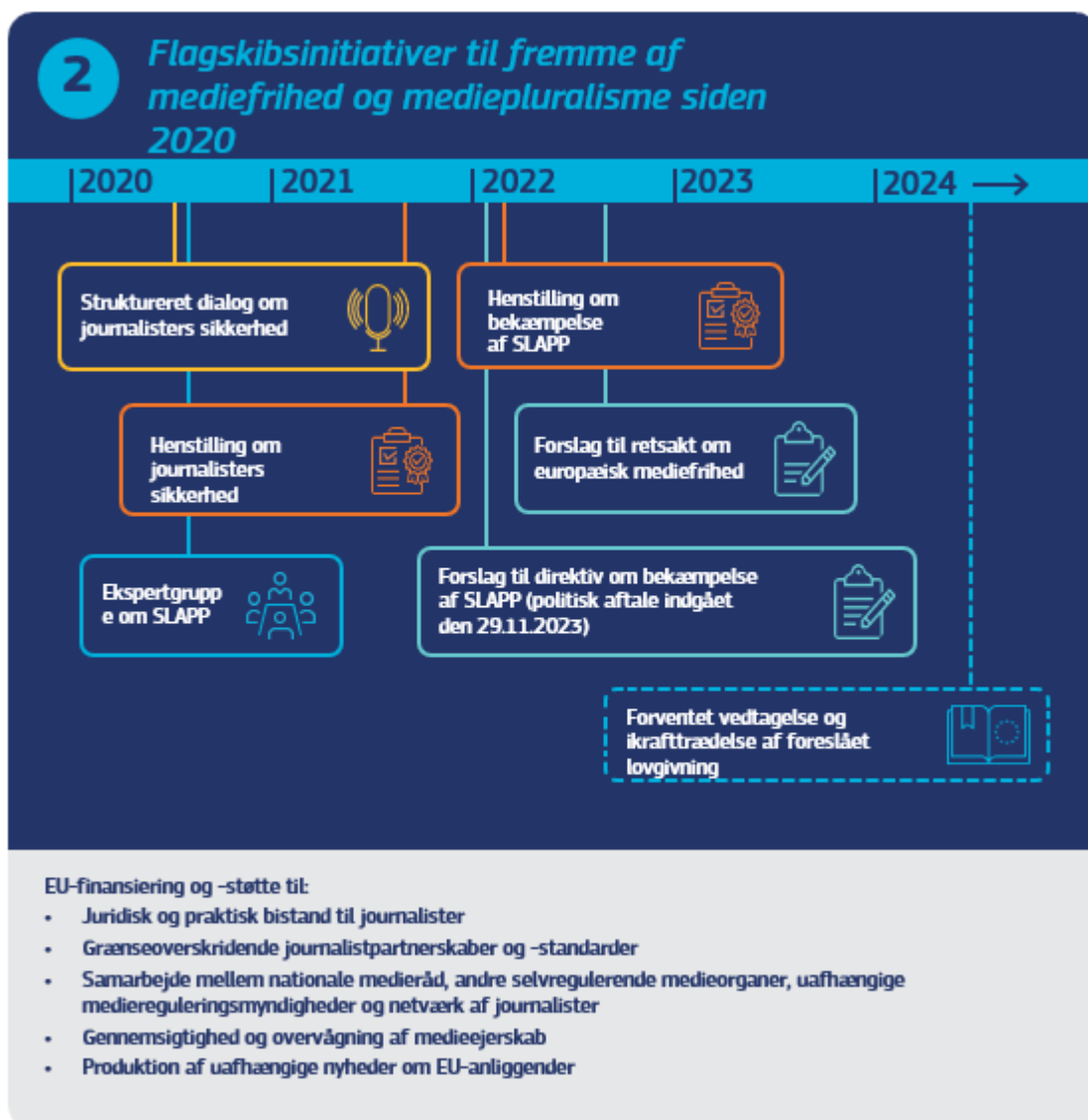
⁷² EU's deltagelse i [topmøderne om demokrati](#) i 2021 og 2023 gav mulighed for at styrke alliancer for demokrati og præsentere det arbejde, som EU har gjort for at støtte demokratiet globalt. Der findes yderligere oplysninger i bilaget.

⁷³ Eksempler herpå er et projekt til støtte for valgreformen på Vestbalkan, der løber indtil midten af 2024 (et budget på 1,715 mio. EUR), og som gennemføres af ODIHR.

⁷⁴ C(2021) 6650 af 16.9.2021.

⁷⁵ COM(2022) 177 final og C(2022) 2428 af 27.4.2022. Den 30. november indgik Europa-Parlamentet og Rådet en foreløbig politisk aftale om direktivet om bekæmpelse af SLAPP. Kommissionen arbejder tæt sammen med medlemsstaterne for at støtte dem i gennemførelsen af henstillingen om bekæmpelse af SLAPP.

sætter domstolene i stand til at håndtere procesmisbrug og virker afskrækkende på potentielle nye SLAPP-sager. Direktivet indeholder regler, der giver mulighed for tidlig afvisning af sådanne sager og giver ofre for SLAPP effektive retsmidler. Sammen med den tilhørende henstilling udgør reglerne en stærk pakke af foranstaltninger til bekæmpelse af SLAPP og beskyttelse af offentlighedens deltagelse og ytringsfriheden i EU. Kommissionen foreslog også at harmonisere visse aspekter af de nationale regler vedrørende medietjenester i henhold til den **europæiske retsakt om mediefrihed**. Forslaget har til formål at afhjælpe fragmenterede nationale lovgivningsmæssige tilgange til mediefrihed og -pluralisme og redaktionel uafhængighed og sikre fri levering af medietjenester i det indre marked. Det sætter også fokus på public service-mediernes uafhængighed og stabile finansiering samt på **gennemsigtighed med hensyn til medieejerskab og fordeling af statslige reklamer**, som er to centrale mål under handlingsplanen for europæisk demokrati. I henhold til de nye bestemmelser skal medlemsstaterne også se på virkningen af nationale foranstaltninger og mediekoncentrationer på mediefriheden og -pluralismen. Hvad angår udbredelsen af medieindhold i onlinemiljøet, bygger forslaget til en europæisk retsakt om mediefrihed på den horisontale ramme, der er fastsat i **forordningen om digitale tjenester**.

Kommissionen vurderer også mediefrihed og mediepluralisme i sin årlige **rapport om retsstatssituationen**. Rapporten ser nærmere på udviklingen i medlemsstaterne med hensyn til emner såsom de nationale medietilsynsmyndigheders uafhængighed, gennemsigtighed i medieejerskab, retfærdighed og gennemsigtighed i statslig annoncering, forvaltningen af public service-medier og de rammer, der er indført for at sikre journalisters sikkerhed. Denne øvelse er baseret på en løbende dialog med de relevante myndigheder og interessenter i medlemsstaterne og har resulteret i, at der er iværksat en række reformer på nationalt plan⁷⁶.

Mediernes finansielle bæredygtighed er en vigtig drivkraft for den redaktionelle integritet og mediernes uafhængighed⁷⁷. Kommissionen har øget sin støtte til mediernes modstandsdygtighed siden vedtagelsen af **handlingsplanen for medier og audiovisuelle medier** (MAAP) i december 2020⁷⁸, navnlig med foranstaltninger til fremme af private investeringer i nyhedsmedier. MAAP opfordrede til at samle tiltag og støtte til nyhedsmediesektoren ved at tilbyde bedre adgang til lån, styrke mediernes samarbejde og foreslå oprettelse og gennemførelse af et dataområde for medier.

Kommissionen har også øget **finansieringen** til nyhedsmedieorganisationer. Programmet Et Kreativt Europa 2021-2027 har afsat ca. 75 mio. EUR til projekter og initiativer til støtte for mediepluralisme, journalistik og mediekendskab. Foranstaltningerne omfatter overvågning af mediepluralisme, støtte til medieråd, til en mekanisme for hurtig reaktion i forbindelse med mediefrihed og til specifikke sektorer såsom undersøgende journalistik eller lokal journalistik. Da efterspørgslen efter finansiering overstiger de disponible ressourcer under Et Kreativt Europa, vil Kommissionen fortsat søge metoder til at støtte disse sektorer⁷⁹.

EU styrker støtten til og beskyttelsen af mediefriheden i EU, men også i udlandet med særlig vægt på nabolandene⁸⁰. I forbindelse med Ruslands angrebskrig mod Ukraine har EU afsat **midler til at støtte journalister og medier i Ukraine** til en værdi af 30 mio. EUR. Støtten til uafhængige russiske medier er også blevet øget og skal opretholdes på lang sigt⁸¹.

Europa-Parlamentet og Rådet indgik en foreløbig politisk aftale om det foreslåede direktiv om bekæmpelse af SLAPP. Medlovgiverne forventes også inden længe at nå til enighed om den europæiske retsakt om mediefrihed. Gennemførelsen og håndhævelsen af de nye regler vil være **vigtige næste skridt**. Medlemsstaterne bør også fortsat arbejde for fuld gennemførelse af henstillingen om journalisters sikkerhed og henstillingen om bekæmpelse af SLAPP. Flere sager om urimelige retssager, der er indledt af eller på vegne af tredjelande, understreger også betydningen af stærke EU-regler for at begrænse SLAPP og beskytte det demokratiske rum.

⁷⁶ Jf. COM(2023) 800 final.

⁷⁷ Kommissionens henstilling (EU) 2022/1634 af 16. september 2022 om interne sikkerhedsforanstaltninger til redaktionel uafhængighed og gennemsigtighed med hensyn til ejerskab i mediesektoren (C(2022) 6536). Se også meddelelsen om perspektiverne for den europæiske medieindustri (COM(2020) 784 final).

⁷⁸ COM(2020) 784 final.

⁷⁹ Bilaget indeholder yderligere oplysninger og eksempler på finansiering.

⁸⁰ Under programmet for menneskerettigheder og demokrati i et globalt Europa 2021-2027 anslås det, at 185 mio. EUR er øremærket til støtte til uafhængige medier og udnyttelse af digitaliseringen på verdensplan. Den nye finansielle partnerskabsrammeaftale om beskyttelse af uafhængige medier blev lanceret i oktober 2023 for at yde bæredygtig støtte til NGO'er, der arbejder for at beskytte uafhængig journalistik og bekæmpe desinformation i hele verden. I forbindelse med en potentiel udvidelse af EU støtter en lang række regionale programmer mediefrihed og -pluralisme, såsom medieprogrammet for Vestbalkan med et budget på 40,5 mio. EUR. Der findes yderligere oplysninger i bilaget.

⁸¹ Kommissionen iværksatte i år en indkaldelse af forslag til et pilotprojekt til støtte for uafhængige medier og journalister i eksil fra Ukraine, Hviderusland og Rusland, der er flyttet og arbejder fra medlemsstaterne, så de fortsat kan producere indhold og distribuere det til deres målgrupper uden redaktionel indblanding.

3.3 Bekæmpelse af udenlandsk informationsmanipulation og indblanding

Beskyttelse af Europas demokratier mod truslerne og de skadelige virkninger af desinformation, informationsmanipulation og indblanding, herunder fra udenlandske aktører, har været en prioritet for EU i de senere år⁸².

Sådanne aktiviteter for manipulerende indflydelse og desinformationskampagner har til formål at undergrave den demokratiske debat og forværre den samfundsmæssige splittelse. Disse aktiviteter er ofte velfinansierede, statsstøttede og udføres af fjendtlige aktører og udgør som sådan en sikkerhedstrussel mod EU's demokratier⁸³. Den russiske angrebskrig mod Ukraine fremhævede og øgede risikoen for det europæiske informationsrum, idet Kreml i stigende grad anvender desinformationskampagner og udenlandsk indblanding og bruger disse som et strategisk og koordineret instrument til at true sikkerheden og demokratiet og støtte landets angrebskrig⁸⁴. Konflikten i Mellemøsten efter Hamas' terrorangreb i Israel har også udløst udbredte desinformations- og hadkampagner⁸⁵. Dette forværres af digitaliseringen, herunder onlineplatformes design, der gør det muligt at sprede desinformation med en hidtil uset hastighed og effektivitet, samt nye værktøjer, der drives af kunstig intelligens, og som kan anvendes af ondsindede aktører.

Adspurgte, hvor ofte de troede, at de blev udsat for desinformation, svarede 35 % af respondenterne i en nylig Eurobarometerundersøgelse "ofte" eller "meget ofte", og 33 % svarede "nogle gange". Respondenterne opfattede sociale onlinenetværk som det primære medie, hvor de oftest blev udsat for det (64 %), efterfulgt af tv (36 %), onlineaviser og nyhedsmagasiner (22 %) og videodelingssider (21 %)⁸⁶.

Inden for rammerne af handlingsplanen for europæisk demokrati har EU intensiveret indsatsen for at forbedre sin kapacitet til at reagere på dette nye trusselsbillede, der er under udvikling — både på nationalt og internationalt plan. **Det eksisterende samarbejde er blevet styrket inden for Kommissionen, mellem EU's institutioner og tjenester og andre steder** med inddragelse af relevante interessenter i civilsamfundet, den akademiske verden og den private industri samt internationale partnere. EU har intensiveret sin strategiske kommunikationsreaktion på desinformation gennem Kommissionens **netværk til bekæmpelse af desinformation**. Det **hurtige varslingsystem**, der forvaltes af EU-Udenrigstjenesten, har fortsat skabt fælles situationsbevidsthed og udvekslet effektive tilgange til at imødegå truslen fra udenlandsk informationsmanipulation og indblanding⁸⁷ med medlemsstaterne, EU-institutionerne og internationale partnere. Initiativerne omfatter opdagelse, aktive tiltag for at gøre folk mindre modtagelige for og afsløre desinformation og målrettede kampagner til håndtering af covid-

⁸² Se arbejdet i Europa-Parlamentets Særlige Udvalg om Udenlandsk Indblanding i alle Demokratiske Processer samt selve handlingsplanen for europæisk demokrati og Rådets konklusioner om udenlandsk informationsmanipulation og indblanding (18.7.2022), supplerende tiltag for at styrke modstandsdygtighed og imødegå hybride trusler (10.12.2019) og styrkelse af modstandsdygtigheden og imødegåelse af hybride trusler, herunder desinformation i forbindelse med covid-19-pandemien (15.12.2020).

⁸³ https://www.eeas.europa.eu/countering-disinformation/tackling-disinformation-information-work-eeas-strategic-communication_en?s=2803.

⁸⁴ Påstande om, at EU's sanktioner er årsagen til fødevarerangel, og forsøg på at misbruge FN's Sikkerhedsråd til at deltage i informationsmanipulation er bare to eksempler, der illustrerer, hvordan en sådan aktivitet kan ramme det internationale samfund og det internationale samarbejde.

⁸⁵ Kommissionen forhandler i øjeblikket om en ny adfærdskodeks for bekæmpelse af ulovlig hadefuld tale på internettet med henblik på at indføre den som en adfærdskodeks under retsaktens om digitale tjenester i begyndelsen af 2024. Den bør bidrage til at forbedre forebyggelsen og foregribe en spirende trussel om hadefuld tale, før indholdet er gået viralt.

⁸⁶ [Flash Eurobarometer 522](#) (2023) om medborgerskab og demokrati.

⁸⁷ En oversigt over det hurtige varslingsystem findes på: [Rapid Alert System | EEAS \(europa.eu\)](#). En oversigt over netværket til bekæmpelse af desinformation findes på: [DG COMM Management Plan 2022](#).

19-pandemien samt en omfattende og vedholdende reaktion på russisk statsstøttet desinformation om landets angrebskrig mod Ukraine⁸⁸. Resultaterne har vist sig at være effektiv håndtering af udfordringerne hurtigere og på en mere koordineret måde. Dette har også sikret et bredere bidrag til demokratisk modstandsdygtighed.

Det internationale samarbejde er blevet styrket med støtte til G7-mekanismen for hurtig reaktion⁸⁹, og det tætte samarbejde med NATO er fortsat, og udenlandsk informationsmanipulation og indblanding er fremhævet som en af de vigtigste sikkerhedstrusler for samarbejdet mellem EU og NATO⁹⁰. EU-USA-Handels- og Teknologirådet og erklæringen fra topmødet mellem EU og USA i oktober 2023 satte yderligere skub i det tætte transatlantiske samarbejde om truslen, navnlig for at fremme det strategiske samarbejde og øge interoperabiliteten mellem tilgange til håndtering af udenlandsk informationsmanipulation og indblanding⁹¹. EU har også gjort effektiv brug af sine diplomatiske værktøjer til at imødegå udenlandsk informationsmanipulation og indblanding, navnlig gennem vedtagelsen af restriktive foranstaltninger over for enkeltpersoner og medier, der er involveret i informationsmanipulation og indblanding efter angrebskrigen mod Ukraine. Dette er blevet suppleret med udviklingen af en styrket **EU-værktøjskasse til bekæmpelse af udenlandsk informationsmanipulation og indblanding**⁹², som omfatter en fælles analytisk ramme og metode til indsamling af systematisk dokumentation for relevante hændelser for at bidrage til at forbedre forståelsen af de taktikker, teknikker og procedurer, der anvendes til manipulation og indblanding⁹³. Dette supplerer det arbejde, der udføres af EU-Udenrigstjenestens StratCom-taskforcer for at øge bevidstheden og opbygge kapacitet, støtte EU-delegationer og udføre opsøgende arbejde over for civilsamfundet. Målet er at gøre det vanskeligere for lande som Rusland og Kina at manipulere EU's og nabomiljøernes informationsmiljøer⁹⁴.

Et centralt element i Kommissionens tilgang til bekæmpelse af desinformation har været dens arbejde med at sikre **større ansvarlighed for onlineplatforme**. 52 % af europæerne mener, at onlineplatforme bør gøre mere for at forhindre spredning af falske og vildledende oplysninger⁹⁵. **Forordningen om digitale tjenester** forpligter udbydere af meget store onlineplatforme og af meget store onlinesøgemaskiner til regelmæssigt at vurdere de systemiske risici, som deres tjenester kan udgøre for samfundet, herunder ytringsfriheden, eller risikoen for, at deres tjenester anvendes som et redskab til desinformationskampagner, ikke

⁸⁸ Dette omfatter kommunikation på de sociale medier og kampagner for at fjerne russisk desinformation om sanktioner, fødevarer- og energisikkerhed med i alt mere end 10 millioner visninger i 2022. I medlemsstaterne har Kommissionens repræsentationer skræddersyet lokale svar med flagskibsinitiativer som "Decodeurs d'Europe"-initiativet i Frankrig. Repræsentationen i Sofia lancerede et netværk til bekæmpelse af desinformation og stod i spidsen for en vellykket afsløringskampagne i samarbejde med bulgarske faktatjekkere, mens repræsentationen i Vilnius gik sammen med uafhængige journalister om at udarbejde inspirerende videoer om ukrainske flygtninge, der er blevet velintegreret i det litauiske samfund. Se også: [EUvsDisinfo](#).

⁸⁹ <http://www.g8.utoronto.ca/summit/2022elmau/2022-05-06-rrm-data.pdf>.

⁹⁰ <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2023/01/10/eu-nato-joint-declaration-10-january-2023>.

⁹¹ [US-EU-statement-final.pdf \(europa.eu\)](#).

⁹² Som fastsat i handlingsplanen for europæisk demokrati var dette baseret på opgaven i det strategiske kompas, se: https://www.eeas.europa.eu/eeas/strategic-compass-security-and-defence-1_en.

⁹³ https://www.eeas.europa.eu/eeas/1st-eeas-report-foreign-information-manipulation-and-interference-threats_en.

⁹⁴ EU-Udenrigstjenesten giver også indsigt i, hvordan udenlandsk informationsmanipulation og indblanding rettes mod specifikke grupper, og understreger de skadelige virkninger af en sådan manipulation for samfundet: https://www.eeas.europa.eu/eeas/fimi-targeting-lgbtqi-people_en.

⁹⁵ [Flash Eurobarometer 522](#) (2023) om medborgerskab og demokrati.

mindst med henblik på at beskytte valgprocesser⁹⁶. Som et vigtigt middel til at afbøde sådanne risici⁹⁷ opfordres de til at deltage i udarbejdelsen af frivillige adfærdskodekser og kriseprotokoller. Et eksempel herpå er den ambitiøse nye **adfærdskodeks om desinformation**, der blev undertegnet i juni 2022 af en lang række underskrivere⁹⁸. Det er vigtigt at bemærke, at kodeksen også omfatter en solid overvågningsramme og et gennemsigtighedscenter, der skal sikre gennemsigtighed og ansvarlighed. I januar og september 2023 rapporterede underskriverne af kodeksen, herunder onlineplatforme, om fremskridtene og gav en hidtil uset mængde oplysninger om, hvordan de gennemfører deres tilsagn om at bekæmpe desinformation.

I tiden op til valget til Europa-Parlamentet i 2024 gennemfører Kommissionen en **dialog forud for valget og et samarbejde med onlineplatforme og andre underskrivere af kodeksen**. Desuden fokuserer arbejdet med kodeksen også på at tackle det skadelige potentiale i de nye AI-baserede værktøjer, der kan anvendes i kampagner for desinformation og udenlandsk indblanding. Det er i denne forbindelse en prioritet at afslutte forhandlingerne om den foreslåede retsakt om kunstig intelligens, da den vil skabe de nødvendige værktøjer og den nødvendige gennemsigtighed i anvendelsen af kunstig intelligens⁹⁹.

For at **sætte borgerne i stand til at træffe informerede beslutninger** støtter Kommissionen en bred vifte af innovative projekter til bekæmpelse af desinformation under forskellige EU-programmer, navnlig fra civilsamfundsorganisationer og uddannelsesinstitutioner eller med inddragelse af journalister, med henblik på at fremme mediekendskab og digitale færdigheder og hjælpe borgerne med at identificere desinformation, både i og uden for EU¹⁰⁰. Som led i **handlingsplanen for digital uddannelse (2021-2027)** offentliggjorde Kommissionen retningslinjer for lærere og undervisere om bekæmpelse af desinformation og fremme af digitale færdigheder gennem uddannelse¹⁰¹. På samme måde har både Erasmus+ og Det Europæiske Solidaritetskorpss afsat midler til græsrodsprojekter, der fremmer mediekendskab¹⁰².

Sideløbende hermed har EU støttet lokalsamfundsstyrede initiativer til bekæmpelse af desinformation gennem øget faktatjek såsom **Det Europæiske Observationscenter for Digitale Medier (EDMO)**¹⁰³ og udviklingen af **den europæiske kodeks for standarder for uafhængige faktatjekorganisationer**¹⁰⁴. Dette har vist sig at være et vigtigt redskab til at

⁹⁶ Kommissionen styrkede indsatsen for at bekæmpe skadeligt og ulovligt indhold på nettet, navnlig efter en periode med hidtil uset konflikt og ustabilitet. Se Kommissionens henstilling af 20. oktober 2023 om koordinering af reaktionen på hændelser, der navnlig opstår som konsekvens af udbredelsen af ulovligt indhold, forud for den fulde ikrafttræden af forordning (EU) 2022/2065 ("forordningen om digitale tjenester").

⁹⁷ I henhold til forordningen om digitale tjenester skal tjenesterne anvende alle nødvendige afbødende foranstaltninger og er underlagt offentlig kontrol og uafhængige revisioner.

⁹⁸ Dette efterfulgte Kommissionens vejledning om styrkelse af adfærdskodeksen om desinformation af 26. maj 2021 (COM(2021) 262 final): <https://disinfocode.eu/>. Til dato er der over 40 underskrivere.

⁹⁹ I denne forbindelse planlægger Kommissionen at lancere en pagt om kunstig intelligens (AI) med henblik på at sikre frivillige tilsagn fra industrien om at forberede sig på retsaktens om kunstig intelligens og påbegynde gennemførelsen af dens krav forud for den lovbestemte frist, se: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/ai-pact>.

¹⁰⁰ Der findes nærmere oplysninger i bilaget.

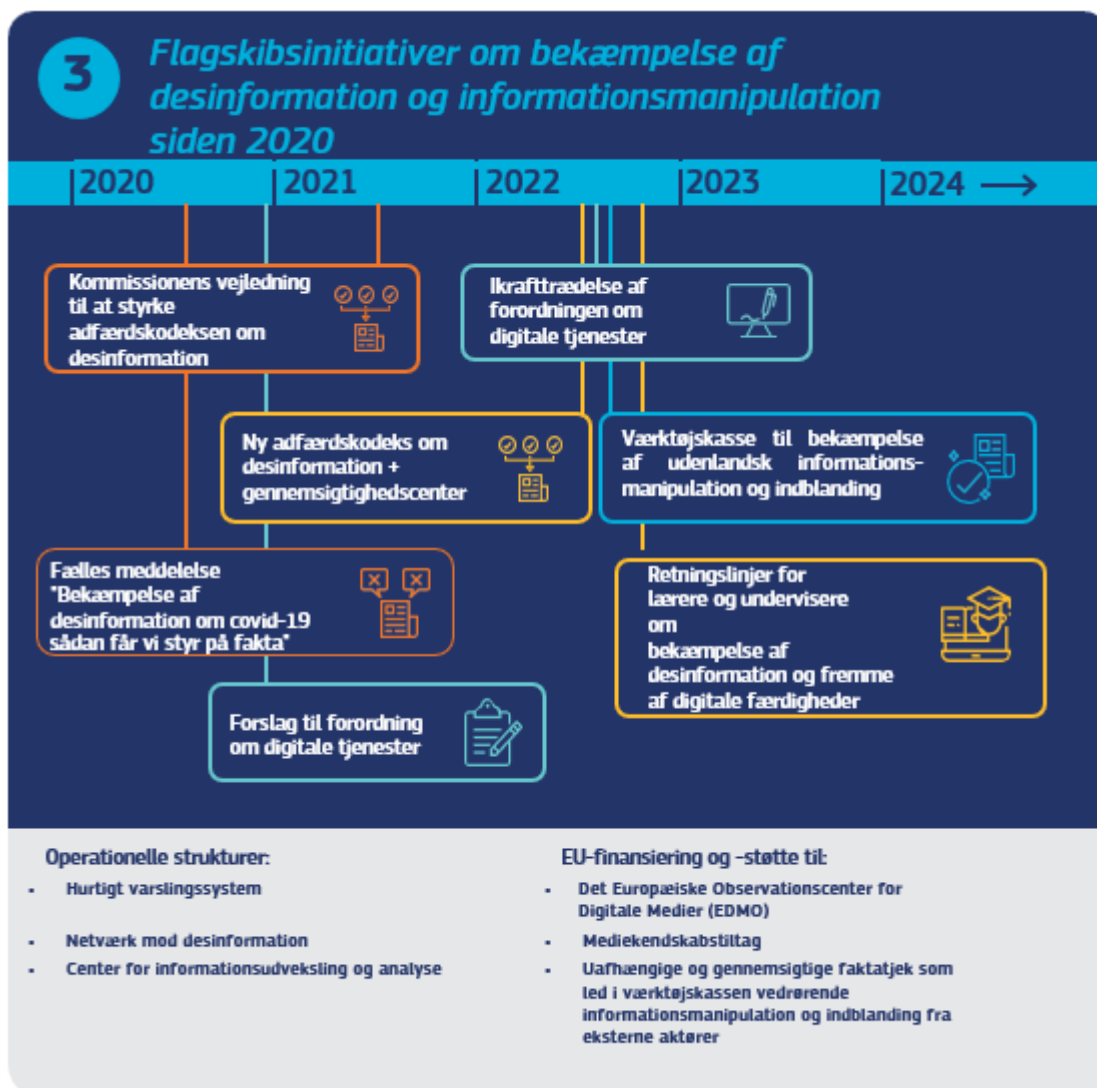
¹⁰¹ COM(2020) 624 final.

¹⁰² Se også afsnit 3.4 og yderligere oplysninger og eksempler i bilaget.

¹⁰³ <https://edmo.eu/>.

¹⁰⁴ <https://eufactcheckingproject.com/> ved det europæiske netværk for faktatjekstandarder (EFCSN).

bekæmpe desinformation i forbindelse med angrebskrigen mod Ukraine¹⁰⁵. Som led i sin bredere mission om bekæmpelse af desinformation har EDMO oprettet en **særlig taskforce for valg til Europa-Parlamentet**, der har til opgave at opdage tidlige tegn på potentielt farlige desinformationskampagner, der kan sprede sig i hele EU, og koordinere målrettede mediekendskabsaktiviteter. Taskforcen¹⁰⁶ vil også stille sin ekspertise til rådighed for EU-institutionerne i forbindelse med forberedelsen af valget til Europa-Parlamentet.

Sideløbende hermed fremmer den højtstående repræsentant arbejdet med yderligere at styrke tilgangen til informationsudveksling, som inddrager hele samfundet, i form af et **informationsudvekslings- og analysecenter om udenlandsk informationsmanipulation og indblanding**. Dette er en integreret del af værktøjskassen vedrørende informationsmanipulation og indblanding fra eksterne aktører, som har til formål at muliggøre en stærkere fælles situationsbevidsthed og videreudvikle den fælles metode til indsamling af systematisk dokumentation om udenlandsk informationsmanipulation og indblanding og

¹⁰⁵ EDMO oprettede en særlig taskforce, der fremmede samarbejdet mellem fagfolk og førte til afsløring af mere end 2 000 tilfælde af desinformation vedrørende krigen i Ukraine gennem faktatjek og offentliggørelse af rapporter og undersøgelser om nye og trendende narrativer.

¹⁰⁶ [EDMO Task Force on 2024 European Elections](#).

etablere en pålidelig ramme for udveksling af oplysninger mellem de relevante interessenter, hvilket også bringer forkæmpersamfundet sammen for systematisk at indsamle og udveksle oplysninger om relevante hændelser. Det følger også op på opfordringen i det strategiske kompas for sikkerhed og forsvar om et FIMI-dataområde. Kommissionen vil også fortsat styrke sin egen kapacitet til at opdage, overvåge, analysere og bekæmpe desinformationsaktiviteter, der gennemføres både på EU-plan og nationalt plan. Under Horisont Europa blev mere end en tredjedel af de over 300 mio. EUR i støtte til demokratiforskning mobiliseret til finansiering af forskning og innovation for bedre at kunne opdage og forstå udenlandsk informationsmanipulation og indblanding samt anden utilbørlig indflydelse på den politiske beslutningstagning¹⁰⁷. I fremtiden vil det være vigtigt at fastholde dette ambitionsniveau og tage hensyn til de indhøstede erfaringer.

Civilsamfundsaktører går forrest i kampen mod desinformation og afslører udenlandsk indblanding, herunder gennem græsrodsinitiativer og det ekspertsamfund, der arbejder med at analysere og bekæmpe udenlandsk indblanding og desinformation. En omfattende inddragelse af civilsamfundet er afgørende for en hurtig og effektiv vurdering af det konstant skiftende trusselsbillede, aktørerne og de værktøjer, de anvender. Kommissionen vil fortsat støtte arbejdet i EDMO-knudepunkternes uafhængige fællesskab. Dette omfatter forskning og bevidstgørelse med fokus på desinformation og udenlandsk indblanding i EU, navnlig ved hjælp af de data, der genereres af adfærdskodeksen om desinformation og dens bestemmelser om gennemsigtighed og adgang til data. For at støtte arbejdet med faktatjek i forbindelse med gennemførelsen af adfærdskodeksen og for at sikre høje faglige standarder og uafhængighed for faktatjekkerne vil Kommissionen også fortsat finansiere uddannelsesaktiviteter til støtte for kodeksen for faglig integritet fra det europæiske netværk for faktatjekstandarder (EFCSN).

3.4 Inklusivt aktivt medborgerskab og deltagelse med henblik på europæisk demokratisk modstandsdygtighed

En styrkelse af forbindelserne mellem mennesker og de demokratiske institutioner, der tjener og repræsenterer dem, er fundamentet for demokratisk modstandsdygtighed. Et stærkt, sikkert og befordrende råderum for civilsamfundet og engagerede og velinformerede borgere med tilstrækkelig indflydelse er en vigtig garanti for vores demokratis modstandsdygtighed, uanset om det er under valg eller derefter¹⁰⁸. I den seneste Eurobarometerundersøgelse anså næsten ni ud af ti respondenter (87 %) civilsamfundet (foreninger, NGO'er) for at være vigtigt med hensyn til at fremme og beskytte demokrati og fælles værdier, herunder med hensyn til at fremme en velinformeret og pluralistisk demokratisk debat. Dataene viser også, at mere end halvdelen af respondenterne mener, at der er behov for at øge civilsamfundsorganisationernes engagement i beslutningsprocessen på nationalt plan (56 %) og på europæisk plan (54 %).

¹⁰⁷ [Horisont Europa-indkaldelsen "Standing up for democracy"](#) (2023) omfatter 18 mio. EUR til finansiering af op til seks projekter til afhjælpning af mangler i forskningen vedrørende udenlandsk informationsmanipulation og indblanding. Samlet set har Horisont Europa mellem 2021 og 2024 mobiliseret over 100 mio. EUR til forskning i udenlandsk indblanding eller meget relaterede spørgsmål såsom utilbørlig påvirkning af den politiske beslutningstagning, desinformation og digitale færdigheder.

¹⁰⁸ I et nyligt arbejdsdokument fremhæves det, at aktivt medborgerskab på lokalt plan ikke blot kan bidrage til økonomisk og social udvikling, men også til et velfungerende demokrati ved at øge borgernes tillid til de offentlige institutioner. Se REGIO's arbejdsdokument "The geography of EU discontent and the regional development trap in Europe". Desuden har [Horisont Europa](#) også fortsat støttet forskning med henblik på at udvikle en bedre forståelse af folks utilfredshed med demokratiet, og hvordan dette kan tackles gennem demokratisk innovation, herunder aktivt medborgerskab og initiativer vedrørende debatorienteret demokrati.

Omkring to tredjedele af respondenterne går ind for en øget inddragelse af borgerne i den politiske beslutningsproces på nationalt (68 %) og europæisk plan (66 %) ¹⁰⁹.

At styrke borgerne og civilsamfundsorganisationerne og give dem passende redskaber til aktivt medborgerskab er tværgående prioriteter på tværs af de forskellige søjler i handlingsplanen for europæisk demokrati samt i chartret og rapporterne om retsstatssituationen. Der er også blevet stillet en bred vifte af finansieringsmuligheder til rådighed for at fremme **borgerdeltagelse, aktivt medborgerskab og tillid til demokratiet**, navnlig inden for rammerne af EU-programmer såsom programmet for borgere, ligestilling, rettigheder og værdier, Et Kreativt Europa, Erasmus+, og Horisont Europa. Der er også blevet ydet teknisk bistand til gennemførelse af administrative reformer i medlemsstaterne gennem instrumentet for teknisk støtte ¹¹⁰ for at **opbygge kapacitet i offentlige forvaltninger og offentlige myndigheder** med henblik på at øve sig i, hvordan medbestemmelse fungerer i praksis. Inddragelse af borgerne i udformningen og gennemførelsen af politikker havde også været en prioritet under partnerskabsprincippet i EU's samhørighedspolitik ¹¹¹. **Konferencen om Europas fremtid** gav værdifulde erfaringer med, hvordan man kan styrke borgernes engagement i politikudformningen ved at gennemføre debatorienterede processer. Den bidrog også til at styrke den demokratiske modstandsdygtighed, hvilket førte til gennemførelsen af en ny fase i borgernes engagement med EU-borgerpaneler, der nu indgår i Kommissionens politiske beslutningsproces.

Sideløbende hermed har øget støtte og finansiering under EU-programmer også været afsat til at fremme **mediekendskab og digitale færdigheder**, udstyre mennesker i alle aldre med værktøjer til at navigere i nutidens informations- og mediemiljø, identificere forskellige typer medier, og hvordan de fungerer, og have en kritisk forståelse af forskellige typer medier, herunder sociale netværk, så de er i stand til at træffe informerede beslutninger. Efterhånden som mulighederne for at deltage online udvides og bliver mere almindelige, kan hadefuld tale på internettet afholde folk fra at udtrykke deres synspunkter og deltage i debatter online. Det er en prioritet at fremme et respektfuldt og sikrere miljø, hvor de kan give udtryk for deres synspunkter. Med henblik herpå har Kommissionen foreslået et **initiativ til at udvide listen over strafbare handlinger i EU til hadefuld tale og hadforbrydelser** ¹¹². Dette vil supplere den lovgivningsmæssige ramme i henhold til forordningen om digitale tjenester, rammeafgørelsen om bekæmpelse af visse former for og tilkendegivelser af racisme og fremmedhad ved hjælp af straffelovgivningen ¹¹³ og indsatsen under adfærdskodeksen for bekæmpelse af ulovlig hadefuld tale ¹¹⁴.

Nye og meningsfulde metoder til **borgerdeltagelse, debat og engagement på tværs af alle generationer** kan styrke repræsentative demokratier. Disse former for deltagelse giver borgerne supplerende muligheder for at deltage aktivt i den demokratiske debat og bidrage til den politiske beslutningstagning under hensyntagen til medlemsstaternes forfatningsmæssige traditioner og særlige forhold. Erfaringer med deltagelsesbaseret og debatorienteret demokrati,

¹⁰⁹ [Flash Eurobarometer 528](#) (2023) om medborgerskab og demokrati.

¹¹⁰ De samlede tildelinger under dette instrument beløber sig til 864 mio. EUR for perioden 2021-2027.

¹¹¹ Partnerskabsprincippet bringer samhørighedspolitikken tættere på EU-borgerne og gør den genkendelig for dem. Inddragelse af partnere er afgørende for at sikre gennemsigtighed og demokratisk ansvarlighed i forbindelse med offentlige investeringer. Kommissionen og OECD gennemførte et pilotprojekt for at undersøge, hvordan man kan anvende innovative metoder til borgerdeltagelse i samhørighedspolitikken med fokus på fem myndigheder i hele Europa. Der blev iværksat opfølgingsprojekter i juli 2022 i seks medlemsstater. Bilaget indeholder yderligere eksempler på foranstaltninger.

¹¹² COM(2021) 777 final.

¹¹³ Rådets rammeafgørelse 2008/913/RIA af 28. november 2008 om bekæmpelse af visse former for og tilkendegivelser af racisme og fremmedhad ved hjælp af straffelovgivningen.

¹¹⁴ [Adfærdskodeksen til bekæmpelse af ulovlig hadefuld tale online](#).

uanset om det er på lokalt, nationalt og paneuropæisk plan, viser, at denne praksis kan bidrage til at bygge bro over eksisterende kløfter mellem borgere og beslutningstagere og samle forskellige grupper af mennesker for at udarbejde kollektive anbefalinger. Med udgangspunkt i konferencen om Europas fremtid er der blevet etableret nye metoder til at sikre, at borgerne får denne tættere rolle i EU's politikudformning¹¹⁵. Disse former for engagement supplerer den etablerede **praksis med at inddrage borgerne i den politiske beslutningsproces på EU-plan**, såsom offentlige høringer og interessenthøringer, regelmæssige dialoger med interessenter eller regler om gennemsigtighed og adgang til oplysninger og dokumenter. For at styrke interessenternes deltagelse i de forskellige faser af den politiske beslutningsproces har Kommissionen vedtaget **retningslinjer for bedre regulering** med de principper, den følger, når den udarbejder nye initiativer og forslag og evaluerer og overvåger gennemførelsen af eksisterende lovgivning¹¹⁶.

Uddannelse spiller en vigtig rolle med hensyn til at skabe interesse hos borgerne for at engagere sig og deltage samt tilslutning til demokratiske værdier. Fremme og beskyttelse af europæiske demokratiske værdier er en central dimension i den **europæiske strategi for universiteter**, der blev vedtaget i 2022, da videregående uddannelsesinstitutioner bidrager til at fremme aktivt medborgerskab, tolerance, lighed og mangfoldighed, åbenhed og kritisk tænkning. **Erasmus+** (2021-2027) fremmer deltagelse og aktivt medborgerskab i Europas demokratiske liv gennem flere finansieringsstrømme i og uden for EU. Fremme af inklusivt deltagelsesdemokrati er et af de vejledende principper i **EU-strategien for unge** (2019-2027)¹¹⁷. **Pakken om unionsborgerskab** fra 2023 anerkender betydningen af undervisning i medborgerkundskab, herunder bevidsthed om EU-borgernes rettigheder¹¹⁸, og uddannelse af vælgere for at fremme politisk deltagelse og opbygge modstandsdygtighed over for desinformation blandt borgerne.

Civilsamfundsorganisationer er en af grundpillerne i et velfungerende demokrati. De fungerer som vagthunde for demokratiske værdier og institutioner. De holder regeringerne ansvarlige og bidrager til at beskytte og fremme de grundlæggende rettigheder og retsstatsprincippet ved at hjælpe de enkelte mennesker og lokalsamfund og bidrage til at fremme deres interesser. De sætter også enkeltpersoner i stand til at deltage i spørgsmål af offentlig interesse og bidrager generelt til øget meningsfuld offentlig deltagelse.

Kommissionen samarbejder med **civilsamfundsorganisationer** om politikudformning på mange fronter. Høring og dialog gør det muligt for civilsamfundsorganisationer og menneskerettighedsforkæmpere at fremlægge deres synspunkter om EU's lovgivning og politik. Indgangsportalen for høringer hedder "Deltag i debatten"¹¹⁹, og der kan alle interesserede parter bidrage til initiativer før og efter vedtagelsen¹²⁰. Civilsamfundsorganisationer er en del af partnerskabet med regionale og lokale myndigheder og arbejdsmarkedets parter, som sikrer, at de bliver inddraget under hele forberedelsen,

¹¹⁵ COM(2022) 404.

¹¹⁶ [Retningslinjer for bedre regulering](#).

¹¹⁷ Der findes yderligere oplysninger i bilaget.

¹¹⁸ En [vejledning om unionsborgerskab](#), som Kommissionen fremlagde sammen med pakken om unionsborgerskab den 6. december 2023, er et nyttigt redskab i denne forbindelse, der har til formål at øge bevidstheden om unionsborgerskabet yderligere.

¹¹⁹ [Deltag i debatten \(europa.eu\)](#).

¹²⁰ Ved at give generel feedback eller dele synspunkter eller viden under en åben offentlig høring eller indkaldelse af feedback via portalen "Deltag i debatten". Dette kan suppleres med målrettede høringer. Der er også mulighed for at indgive formelle klager til Kommissionen, hvis der er mistanke om en overtrædelse af EU-retten, mens Den Europæiske Ombudsmand kan undersøge klager fra enkeltpersoner og organisationer over fejl eller forsømmelser i EU's institutioner, organer og agenturer.

gennemførelsen og evalueringen af EU-finansierede programmer under samhørighedspolitikken.

Kommissionen har også etableret regelmæssige dialoger med civilsamfundsaktører på forskellige politikområder, der sikrer en mere effektiv kommunikation og inddragelse i den politiske beslutningsproces. **Den strukturelle civilsamfundsdialog** foregår gennem fora og platforme, der dækker en bred vifte af politikområder¹²¹. Kommissionens repræsentationer i medlemsstaterne er vigtige lokale aktører for borgerinddragelse. De har afholdt tusindvis af arrangementer, lige fra borgerdialoger til deltagerorienterede ad hoc-arrangementer, navnlig under konferencen om Europas fremtid, hvor der blev afholdt mere end 6 000 arrangementer i medlemsstaterne med deltagelse af mere end 700 000 deltagere i alt. Dette kan udvides og suppleres af andre initiativer, der skal skabe forbindelse til det lokale niveau¹²².

Beskyttelse, støtte og styrkelse af civilsamfundsorganisationer og menneskerettighedsforkæmpere er kernen i EU's arbejde med at sikre et blomstrende civilt råderum som understreget i **rapporten fra 2022 om anvendelsen af chartret om grundlæggende rettigheder**¹²³. Rapporten fremhæver betydningen af at sikre, at civilsamfundsorganisationer og menneskerettighedsforkæmpere arbejder i et gunstigt, sikkert og understøttende miljø. **Rapporten om retsstatssituationen 2022** beskriver, hvordan civilsamfundsorganisationers aktiviteter uden uberettiget indblanding er baseret på EU's retspraksis¹²⁴ og europæiske standarder¹²⁵, og rapporterne giver et overblik over de skridt, der er taget i medlemsstaterne for at forbedre situationen for civilsamfundsorganisationer. Som eksempler kan nævnes en forenkling af registreringsprocedurerne, oprettelse af strukturer til støtte for civilsamfundsorganisationer og revision af reglerne for civilsamfundsorganisationers drift og adgang til finansiering. Rapporten om retsstatssituationen 2022 og 2023 indeholdt specifikke henstillinger til en række medlemsstater. Desuden fremsatte Kommissionen i september 2023 et forslag til et lovgivningsinitiativ om sammenslutningers grænseoverskridende aktiviteter¹²⁶, som har til formål at fjerne hindringer på det indre marked for at gøre det muligt for foreninger at trives i det indre marked, og som vil supplere foranstaltningerne i den nuværende pakke.

¹²¹ Nogle af disse eksempler omfatter det permanente civilsamfundsforum mod racisme, handicapplatformen og Det Europæiske Migrationsforum. Platformen for ofres rettigheder blev lanceret i 2020 for at fremme dialog og udveksling af bedste praksis og information mellem dens medlemmer, hvoraf to tredjedele kommer fra civilsamfundet. Se COM(2022) 716 final, s. 31.

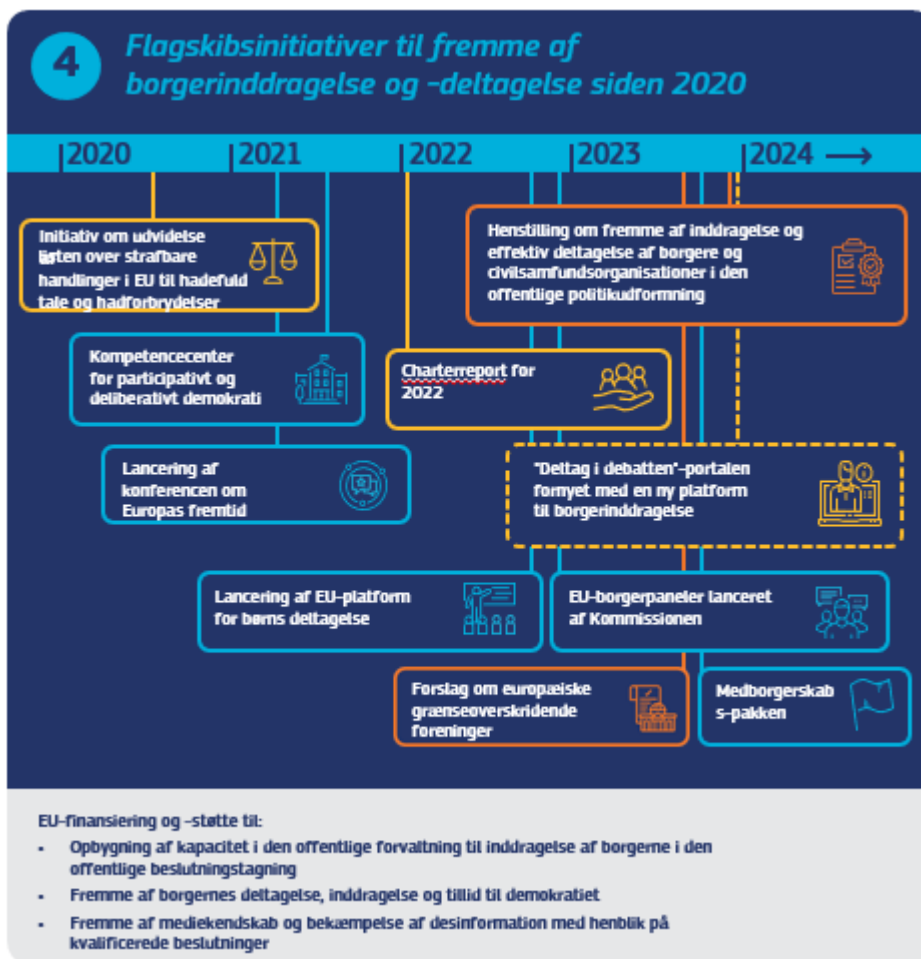
¹²² Et eksempel herpå er initiativet "Opbygning af Europa med lokale byrådsmedlemmer", https://building-europe-with-local-councillors.europa.eu/index_en.

¹²³ COM(2022) 716 final.

¹²⁴ Dom af 18. juni 2020, Kommissionen mod Ungarn, sag C-78/18.

¹²⁵ Se især anbefaling Rec(2007)14 fra Europarådets Ministerkomité om ikkestatslige organisationers retlige status i Europa.

¹²⁶ Det indre marked — forslag til et lovgivningsinitiativ om foreningers aktiviteter på tværs af grænserne (europa.eu) (COM(2023) 516 final).

For yderligere at fremme borgernes deltagelse og sætte civilsamsfundsorganisationer og menneskerettighedsforkæmpere i stand til at deltage i politikudformningen og supplere andre foranstaltninger, der træffes på EU-plan, fremsætter Kommissionen en **henstilling om fremme af inddragelse og effektiv deltagelse af borgere og civilsamsfundsorganisationer i den offentlige politikudformning**¹²⁷. Henstillingen har til formål at fremme borgernes og civilsamsfundsorganisationers deltagelse i offentlig politikudformning for at bidrage til at opbygge demokratisk modstandsdygtighed i Unionen. Henstillingen har også til formål at fremme aktivt medborgerskab og beskyttelsen af demokratier og respekten for de grundlæggende rettigheder i medlemsstaterne. Den opfordrer medlemsstaterne til at sikre effektiv og inkluderende deltagelse af borgere og civilsamsfundsorganisationer¹²⁸ i den politiske beslutningsproces med en bred repræsentation af de forskellige grupper og instanser i samfundet og dermed mindske udstødelse, marginalisering og forskelsbehandling, og til at støtte kapacitetsopbygning blandt borgere, civilsamsfundsorganisationer og offentlige forvaltninger i både traditionelle og nye offentlige rum. Henstillingen trækker også på erfaringerne fra konferencen om Europas fremtid og det igangværende arbejde i

¹²⁷ C(2023) 8627.

¹²⁸ Betegnes generelt som ikkestatslige, upartiske og ikkevoldelige nonprofitstrukturer, der samler folk om fælles mål og idealer. De kan arbejde på lokalt, nationalt, regionalt eller internationalt plan, findes i byerne eller på landet og være formelle eller uformelle i overensstemmelse med fastlagte EU-definitioner. Dette omfatter også "menneskerettighedsforkæmpere".

kompetencecentret for deltagelsesbaseret og debatorienteret demokrati i overensstemmelse med de etablerede standarder og god praksis for medskabelse og debatorienteret demokrati¹²⁹. Den anerkender behovet for at sikre et ensartet niveau af beskyttelse og inddragelse af civilsamfundsorganisationer i hele Unionen (og uden for Unionen) og opfordrer medlemsstaterne til at skabe og opretholde et gunstigt miljø for civilsamfundsorganisationer og menneskerettighedsforkæmpere, der giver dem mulighed for effektivt at deltage i sådanne politiske beslutningsprocesser. I henstillingen foreslås også en liste over foranstaltninger, som medlemsstaterne bør træffe for at beskytte og støtte civilsamfundsorganisationer og menneskerettighedsforkæmpere for at sikre et blomstrende civilsamfundsmæssigt råderum.

Finansiell støtte er afgørende for et blomstrende civilsamfund. EU tilbyder allerede omfattende finansieringsmuligheder for civilsamfundsorganisationer med henblik på at opbygge deres kapacitet og gennemføre projekter, der bidrager til at fremme EU's værdier. Et af de grundlæggende krav for at modtage EU-finansiering er respekt for EU's værdier. Respekt for EU's værdier indgår allerede som en del af tilskudsaftalen, som alle modtagere af EU-midler skal underskrive, og Kommissionen har arbejdet på retningslinjer for at præcisere de konsekvenser, som overtrædelser af EU's værdier har for støttemodtagerne. Kommissionen er også i færd med at iværksætte pilotprojekter om styrkelse af kontrol- og verifikationsprocedurer for budgetprogrammer på relevante udgiftsområder, der indebærer en højere risiko for misbrug og manglende respekt for EU's værdier. Medlemsstaterne bør indføre effektive mekanismer til at anvende den samme tilgang, når de forvalter EU-midler. Programmet for borgere, ligestilling, rettigheder og værdier har et kraftigt fokus på at støtte civilsamfundsorganisationer i at beskytte og fremme EU's værdier og rettigheder. Kommissionen vil fortsat sikre en målrettet tildeling af midler til prioriteter under handlingsplanen for europæisk demokrati og mobilisere øremærkede midler fra en række af de tilgængelige EU-programmer for at støtte målene i pakken med hensyn til at bekæmpe desinformation samt fremme valgintegritet og mediepluralisme. For at gøre det lettere at navigere gennem de forskellige programmer vil Kommissionen yderligere forbedre og fremme det værktøj, den har indført vedrørende tilgængelig finansiering, med enkle søgefunktioner, så relevante oplysninger om midler til demokratiformål let og hurtigt kan tilgås¹³⁰. Kommissionen og EU-Udenrigstjenesten vil fortsat proaktivt samarbejde med borgere og civilsamfundsorganisationer på stedet via Kommissionens repræsentationer i medlemsstaternes hovedstæder og EU-delegationer rundt om i verden for at øge bevidstheden om og forbedre informationsudvekslingen om de muligheder, der er til rådighed under de forskellige EU-programmer. Figur 5 giver en kort oversigt over de muligheder, der tilbydes under EU-programmer, og der findes andre muligheder under EU's strukturfonde og instrumentet for teknisk støtte (f.eks. for at finansiere civilsamfundet og opbygge kapacitet og institutionel/administrativ infrastruktur for aktivt debatorienteret medborgerskab og politisk deltagelse).

¹²⁹ Kommissionen er også i færd med at udarbejde interne retningslinjer, der fastlægger principper og tilvejebringer en værktøjskasse for deltagelsesbaserede og debatorienterede formater og metoder. Dette vil omfatte et charter om principper for vellykket inddragelse af borgerne. Se også: [Kompetencecenter for deltagelsesbaseret og debatorienteret demokrati](#).

¹³⁰ [Funding & tenders \(europa.eu\)](#).

5

Finansiering og støtte under EU-programmer*

Borgere, ligestilling, rettigheder og værdier

Valg: fremme af borgernes deltagelse, inddragelse og tillid til demokratiet

Mediepluralisme: bekæmpelse af SLAPP'er

Civilsamfundets råderum: borgerinddragelse, lighed for alle, beskyttelse/fremme af rettigheder og EU's værdier

Erasmus+ og Det Europæiske Solidaritetskorp

Valg: fremme af demokratisk deltagelse og tillid til demokratiet inden og uden for EU

Medier og desinformation: udvikling af digitale kompetencer og mediekundskab for at øge modstandsdygtigheden over for desinformation

Civilsamfundets råderum: undervisning i medborgerskab og aktiv deltagelse i det demokratiske liv og samfundet som helhed samt støvte kønsskab til det europæiske projekt

Horisont Europa

Valg: forskning i demokratiets fremtid, inkluderende demokratisk deltagelse, demokratiske processer og institutioner

Medier og desinformation: forskning i den digitale omstilling af demokratiet og medierne samt i utilbærlig påvirkning og desinformation

Civilsamfundets råderum: projekter, der sammen med aktører og civilsamfundet udvikler demokratiske reaktioner på udfordringer som klimaændringer, ekstremisme eller samfundsøkonomiske uligheder

Samhørighedspolitikken: partnerskabsprincippet — et tværgående krav

Civilsamfundets råderum: støtte til offentlige myndigheder til gennemførelse af debatorienterede borgerinddragelsesprocesser

Medier: tiltag til støtte for journalisters og lokale mediers uafhængighed

Det globale Europa: NDICI

Valg: styrkelse af institutioners og civilsamfundets kapacitet i tredjelande til bekæmpelse af trusler mod valg og fremme af høje internationale standarder for anvendelsen af ny teknologi

Medier og desinformation: støtte til medieaktører og anvendelse af nye teknologier til at fremme og beskytte demokratiet, imødegå trusler mod demokratiske processer og beskytte grundlæggende frihedsrettigheder i hele verden

Civilsamfundets råderum: særlige initiativer til støtte for menneskerettighedsforkæmpere og civilsamfundsorganisationer

*Ikkeudtømmende liste over finansieringsmuligheder

Et Kreativt Europa

Valg: demokratisk deltagelse, herunder projekter om demokratiets fremtid, virkningen af uligheder, kulturens rolle for demokratiopbygning, inklusion og interkulturel dialog

Medier og desinformation: støtte til medier, der tjener offentlighedens interesse, og som bidrager til en pluralistisk debat på tværs af grænserne samt et sundere demokrati

Civilsamfundets råderum: nye muligheder i den kulturelle og kreative sektor for at arbejde med demokrati og aktivt medborgerskab

Et Digitalt Europa

Desinformation: finansiering af EDMO gennem Connecting Europe-faciliteten og programmet for et digitalt Europa

Medier: tilskud og støtte til udbredelse af mediedataområder, en infrastruktur til deling af indhold, data og bedste praksis

Førtiltrædelsesbistand

Valg: støtte til valgreformer i udvidelseslandene

Medier og desinformation: tilskud og teknisk bistand under bilaterale/regionale programmer til støtte for regionale netværk af medie- og journalistisammenlutninger

Civilsamfundets råderum: tilskud og teknisk bistand under bilaterale/regionale programmer under civilsamfundsfaciliteten, herunder støtte til Den Europæiske Demokratifond

4 KONKLUSION

I juli 2019 opfordrede Kommissionens formand Ursula von der Leyen til et nyt fremstød for europæisk demokrati med større indflydelse til europæerne og til, at Europa som helhed stræber efter at fremme, beskytte og styrke vores demokrati. Dette udmøntede sig i handlingsplanen for europæisk demokrati fra december 2020, som var et vigtigt bidrag til bekæmpelse af desinformation og informationsmanipulation og til at beskytte retfærdige valg og mediefrihed og -pluralisme.

Siden begyndelsen af denne Kommissions mandat har EU været igennem en række store geopolitiske, økonomiske, klimamæssige og sundhedsmæssige kriser. Den måde, hvorpå EU har formået at reagere på disse kriser, har vist værdien af det stærke liberale demokrati, tilliden til institutionerne og respekten for vores fælles principper og værdier. Disse kriser har imidlertid også afdækket truslen om udenlandsk indblanding og risiciene i en meget ustabil international kontekst: Nogle aktører har afsat enorme ressourcer til at undergrave demokratiet og tilliden til vores institutioner.

Denne pakke om forsvar af demokratiet har til formål at styrke denne indsats forud for valget til Europa-Parlamentet. Pakken løser disse udfordringer under fuld overholdelse af vores grundlæggende rettigheder og værdier og bygger også på erfaringerne fra konferencen om Europas fremtid. Kommissionen ser frem til, at Europa-Parlamentet og Rådet engagerer sig fuldt ud i at gøre afgørende fremskridt med alle lovgivningsforslag på demokratiområdet inden valget til Europa-Parlamentet, samt at den brede kreds af involverede nationale aktører, både offentlige og private, sikrer gennemførelsen af handlingsplanen for europæisk demokrati og denne nye pakke om forsvar af demokratiet.